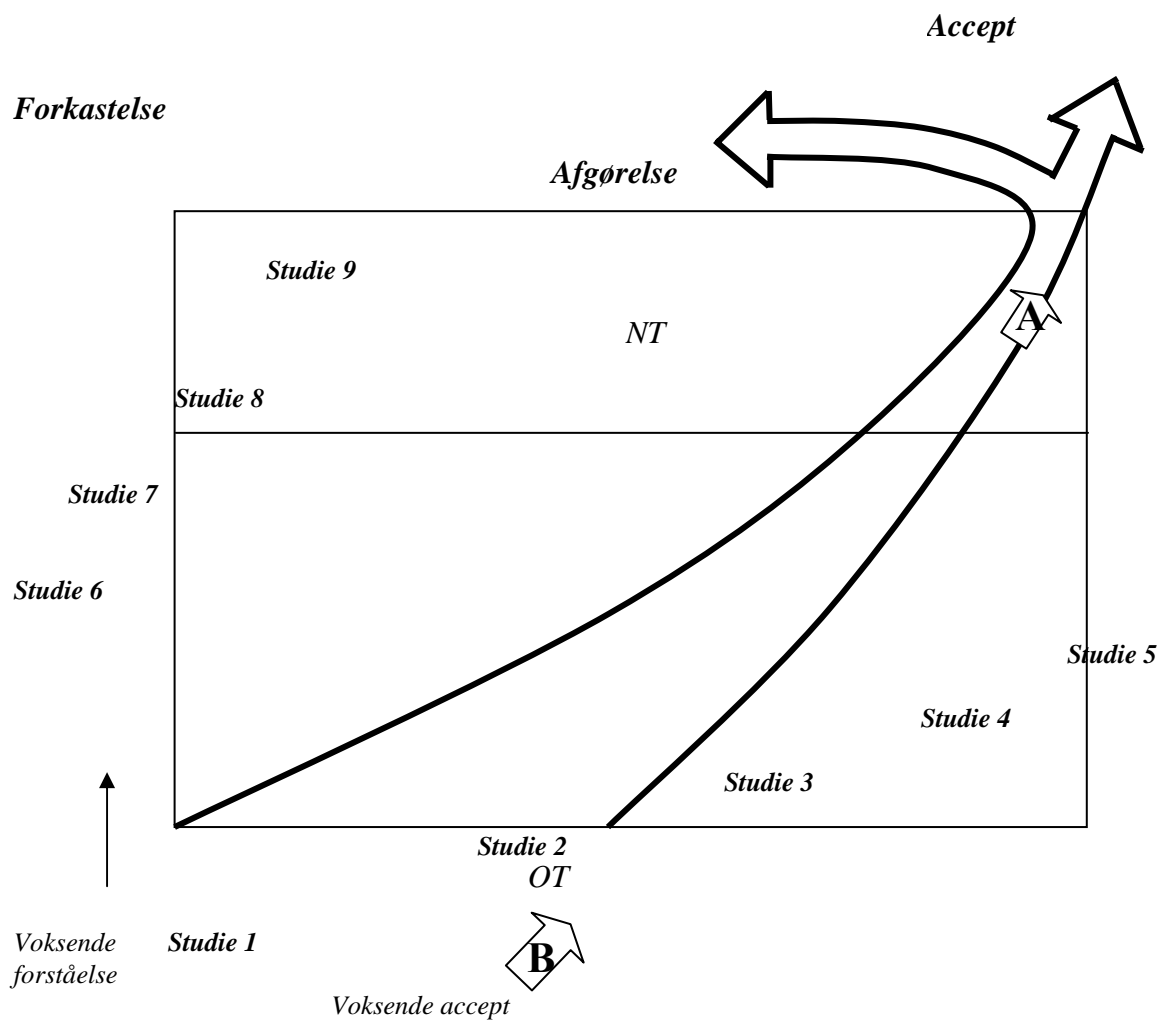

Ni Bibelstudier for Søgende Muslimer

Om at berede jordbunden og forkynde evangeliet

Introduktion

Kender du denne oplevelse: Du sidder sammen med en muslimsk ven eller bekendt, og i takt med at samtalen kommer ind på åndelige spørgsmål, gør du dit bedste for at dele de gode nyheder i Jesus Kristus med ham på en måde, som vil røre din vens hjerte. Men hvad der skulle være gode nyheder fremkalder ikke andet end argumenter. Tilsyneladende har budskabet ingen virkning på din ven. Det er som at hælde vand på en gås, det kommer ikke i berøring med dens krop. Ordet om Guds nåde i Jesus Kristus – for dig det mest dyrebare, trøstende og glædelige ord i denne verden – giver ikke nogen mening for ham.

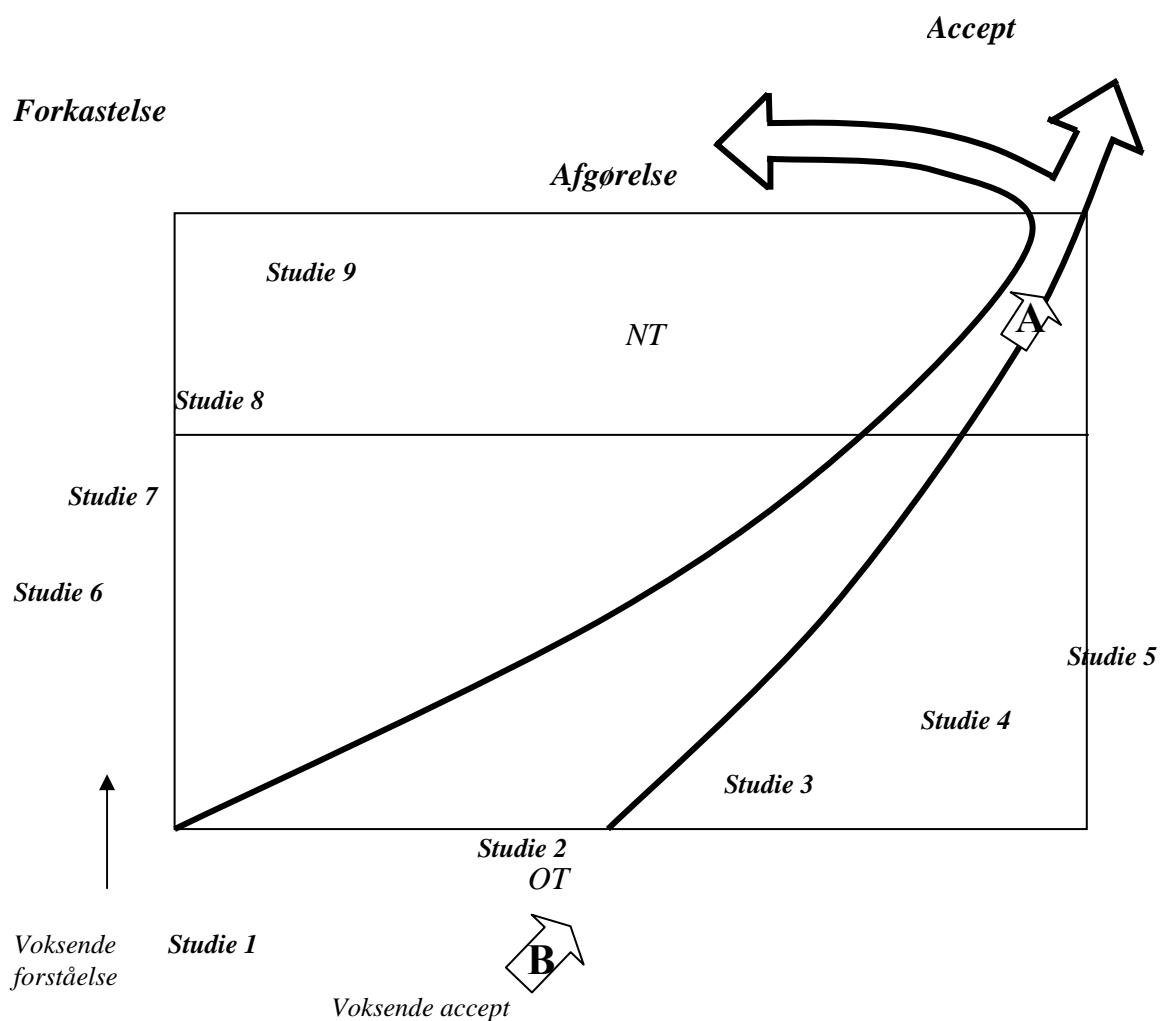
Denne scene har gentaget sig igen og igen i den muslimske verden, og evangeliets tjenere har fortolket dette tilsyneladende sammenbrud i kommunikationen på forskellige måder. Som oftest bliver skylden lagt på lytterens forhærdede hjerte.

Men der er mange grunde til, at evangeliet ikke virkelig forstås som gode nyheder. Vi gør vel i først at undersøge vor egen del i denne kommunikationsproces, før vi konkluderer, at det er vor muslimske ven, som er uvillig til at lytte. Det er vores ansvar at tale på en måde, så vore ord bliver forstået! De følgende sider beskæftiger sig med en af de større forhindringer for, at vort evangeliske budskab rører muslimens hjerte. Man kunne kalde den for “det manglende grundlag”.

Ordene “Jesus Kristus døde for dig på korset, for at du kan få tilgivelse for dine synder” er fantastisk gode nyheder for dig; men for din muslimske ven er de meningsløse. For at kunne forstå betydningen af disse ord er det nødvendigt at tro på tanken om et soningsoffer som Guds måde at tilgive synd på; det er nødvendigt at vide, at Guds retfærdige dom over synderen er døden, at ethvert menneske efter syndefaldet er underlagt synden, at Gud skabte mennesket til et fuldkomment liv i fuldkommen harmoni med dets skaber, osv.

Alle disse grundlæggende sandheder er helt igennem fremmede for den almindelige muslim. Derfor er det ikke nok med en kort omtale af nogle fundamentale bibelske principper. For at en muslim skal få en klar forståelse af, hvad der siges om Kristus, må der gives en meget grundlæggende undervisning.

Det følgende diagram illustrerer, hvad vi gerne vil kommunikere: Den store pil repræsenterer vejen til frelse, som den åbenbares skridt for skridt i Skriften. Traditionelt vil de fleste kristne præsentere evangeliets budskab ved at begynde et eller andet sted i Det Nye Testamente, i vores diagram repræsenteret ved [A], og snart forvente en afklaring hos tilhøreren. I det følgende vil vi argumentere for, at det er meget mere bibelsk at begynde ved punktet her repræsenteret ved [B] og først kalde til omvendelse og tro efter en omhyggelig, grundlæggende undervisning, i vores diagram repræsenteret af “Studie 1-9”:

Den ovenfor beskrevne frustration har ledt mig og mine medarbejdere til kraftigt at ændre den måde, hvorpå vi præsenterer evangeliet for muslimer. Vi bruger meget mere tid på at "berede jorden", før vi forkynder Kristus og opfordrer vore venner til at følge Jesus. Vores vigtigste opdagelse har været, at vi ikke behøver at opfinde noget nyt! Vi skal bare følge det mønster og den disposition, som vor Herre og Mester har givet os i den Bibel, vi holder i vore hænder. Der er absolut intet nyt i dette. Mange kender Trevor McIlwains fine bog "Firm Foundations – Creation to Christ", og flere og flere anvender disse og lignende principper i deres arbejde. Der er ikke noget "originalt" i det følgende. Vi har blot forsøgt at lære af andres ekspertise og dernæst lavet en studieplan, som anvender de lærte principper på vore muslimske venners specifikke situationer og behov.

Nu opfordrer vi ofte muslimer, der viser interesse i Kristus, til at følges med os gennem den følgende række bibelstudier. Måske vil du indvende, at dette kræver for stor tålmodighed af vore venner. Men fortjener Kristus ikke nogle timer med omhyggelig lytten og overvejelse? De erfaringer, vi har gjort indtil nu, har været meget opmuntrende. Adskillige muslimer har sagt til os: "Nu forstår jeg omsider, hvad evangeliet drejer sig om." Det er også sjældent, vi kommer ind i de typiske muslimske-kristne diskussioner. For eksempel vil en muslim – i overensstemmelse med den fremherskende islamiske undervisning – på det bestemteste benægte, at Jesus døde på korset. Men efter at have brugt tid på nøje at undersøge Det Gamle Testaments lære om ofre og på at studere

profetierne om den kommende Messias, er spørgsmålet hvorvidt Kristus døde på korset ikke længere et stridspunkt.

I det følgende vil vi nærmere undersøge de principper, der styrer vore overvejelser, når vi studerer Skriften med vore muslimske venner. Dernæst vil vi inddrage nogle beslægtede praktiske spørgsmål. Endelig vil vi tilbyde en serie bibelstudier (ni dele), som vi tror, kan være en hjælp til at lede din muslimske ven til et punkt, hvor han må tro på Kristus eller afvise ham, baseret på en klar forståelse af Guds frelsesplan.

1. Skriften som et hele: Hele Guds rådsbeslutning

Den første vigtige beslutning vi træffer er i vores undervisning at gå kronologisk frem gennem Bibelen, så vi begynder med Første Mosebog, hvilket – efterfulgt af nogle vigtige gammeltestamentlige personer – fører os frem til nogle af Det Nye Testaments fortællinger. Dette er den måde, Gud selv valgte at åbenbare sit ord til os på. Han er Mesterlæreren, han kender mennesket bedst og ved bedst, hvordan man når menneskets hjerte. Her er nogle tanker fra indledningen af Trevor McIlwains bog:

Gud er alle tings mesterbygmester; han bygger alt ifølge sine evige planer. Hans værk har altid det rette fundament, og han bygger omhyggeligt, tålmodigt og præcist. Intet er overladt til tilfældet med Gud. På samme måde er Bibelen, som den er åbenbaret os af Gud, ikke en samling vidt forskellige stykker litteratur, der kan bruges som kilder til tematiske studier og lister over lærepunkter. Det drejer sig derimod om en bog, som er omhyggeligt opbygget efter hans plan, med en bestemt begyndelse og en bestemt slutning, og som udgør én komplet, sammenhængende, forståelig historie.

Det Gamle Testamente er den logiske introduktion, grundvold og autoritet for historien om Kristus. Det er den eneste sunde basis for at forstå Det Nye Testamente: Guds undervisningsform er grundlæggende fremadskridende. I tidens løb udfoldede han gradvis det bibelske budskab. . . Guds undervisning i historien såvel som over for enkeltpersoner er en langsom, byggeproces. Hvis vi springer det gammeltestamentlige fundament over, når vi underviser i Bibelen, er der en fare for, at de mennesker vi underviser bygger deres tro på en meget svag forståelse af evangeliet selv.

Det Gamle Testamente lægger en uundværlig grundvold med sin undervisning om, hvem Gud er. For eksempel kommer vi fra de første sider i Første Mosebog til at lære ham at kende som den mægtige og hellige Gud. At kende Gud som den hellige og retfærdige er den første betingelse for at forstå menneskets desperate behov for Guds nåde i Kristus. Kun en forståelse af, hvem Gud er, vil skabe sand kundskab om os selv, ægte anger og frelsende tro. På samme måde: hvis de troende skal rustes til at vandre ydmygt med Herren i et forvandlet liv, behøver de dybere indsigt i Guds væsen og karakter – ikke en masse nye “kristne” regler at følge. De har brug for at lære Gud at kende, før de lærer hvad de skal og hvad de ikke må gøre, for ikke at glide ind i lovished og uægte oplevelser.

Loven er endnu et middel, som Gud bruger for at forberede synderen på evangeliet. Den, der bedømmer sig selv ud fra Guds fuldkommenhed og hellighed som åbenbaret i evangeliet, vil miste enhver tillid til sin egen retfærdighed. Derfor bør vi i evangelisering og discipeloplæring ikke for hurtigt gå videre til evangeliet, men bruge tid på at anvende loven

ret. Der er en tid og et behov for at berede og “bryde ny jord”, så man ikke sår blandt tjerne” (Jer 4,3).

Endvidere er hele Bibelen i sin kerne Guds budskab om sin søn, Frelseren. Skriften åbenbarer Kristus fra Første Mosebog til Johannes’ Åbenbaring. Jesus sagde til jøderne på sin tid: “I gransker Skrifterne, fordi I mener, at I har evigt liv i dem; og netop de vidner om mig” (Joh 5,39). Historien om Kristus er til stede hele vejen gennem Det Gamle Testamente i talrige forbilleder, frelsesanalogier og profetier.

Så vidt nogle af McIlwains tanker – nogle er her citeret, andre refereret. Dette vil sige, at når vi underviser muslimer i Bibelen, vil vi følge den grundlæggende kronologiske linie, sådan som Gud har givet os den i sit ord, og give os god tid til omhyggeligt at gøre rede for det gammeltestamentlige fundament, før vi forkynder evangeliet som åbenbaret i Det Nye Testamente.

Fra en helt anden vinkel kunne man tilføje: At begynde med det allerførste i Skriften falder også godt i tråd med en muslimsk tænkemåde. For muslimer – og det gælder ikke mindst på religionens område – er det *gamle* og prøvede det gode og ønskværdige. At forkynde de gode nyheder om Guds nåde i Jesus som en *ny* lære kan have appelleret til folk i Athen på apostlen Paulus’ tid (ApG 17,19-21). Det kan også give god mening for folk i vesten i dag, hvor ordet “nyt” trykt på en vares indpakning er ensbetydende med “godt”, men muslimer ser almindeligvis helt anderledes på det:

I dagliglivet er *sunna* (dvs. sædvane, den skik og brug som er stadfæstet af traditionen, den godkendte vej, profeten og hans ledsageres levemåde) den vigtigste retningslinie for ens handlinger, fordi det er den troværdige vej. At tilbyde en “ny” lære af nogen slags og i særdeleshed om Jesus ville fra begyndelsen være mistænkelig for muslimer. Faktisk er den oprindelige betydning af det arabiske ord for kætteri, *بدعة*, en ny lære, nyskabelse, nyhed, osv.

I øvrigt introduceres de gode nyheder ingen steder i evangeliet som en ny lære (bortset fra Mark 1,27). I forbindelse med omtalen af Jesu fødsel er det interessant, at både Matthæus og Lukas deres evangelium med lange slægtstavler, der går så langt tilbage som henholdsvis Abraham og Adam.

Derfor er det vigtigt, at vi forkynder evangeliet som den lære, der begyndte med selve begyndelsen, og som Guds gamle og evige rådsbeslutning. Hans væsen har altid været det samme, hans tanker om mennesket har altid været de samme, og hans plan om at sende en frelser, der skulle forsone mennesket med Gud og bryde Satans magt, har været til helt fra begyndelsen. Jesus er Den Ene, som hele Skriften peger på.

2. Hvordan Gud når menneskets hjerte i Skriften

Gud har først og fremmest åbenbaret sig gennem historier. Omkring 70 % af Skriften er historier. Som lærer gjorde Jesus effektivt brug af, hvad vi ville kalde den mellemøstlige mønster for undervisning, nemlig at fortælle historier og lignelser og ved at opsummere undervisning på en måde, som kan huskes.

Vi har opdaget, at de mønstre, man har for at give og modtage undervisning i Mellemøsten i dag, i det store og hele ligner dem, vi finder i Skriften. Hvis vi nøje holder os til, hvad vi ser og lærer i Skriften, kan vi være sikre på, at vi vil undervise på en måde, som egner sig til at nå muslimer i Mellemøsten med evangeliet. Vi må lære at fortælle historier. De følgende studier vil i høj grad fokusere på historielinjen i Bibelen. Vi får også brug for at lære måder, hvorpå man kan benytte

mnemoteknik (bogstavrim, spørgsmål-svar-mønstre, osv.). Vi vil give et vers til at lære udenad i forbindelse med hver enkelt lektion.

Vi må også huske på en anden ting, som har forbindelse hermed: Eftersom folk fra Mellemøsten hovedsagelig kommunikerer mundtligt, vil vi mest effektivt nå dem ved at undervise ansigt-til-ansigt, ved hjælp af det talte ord. Trykt materiale har også sin værdi, men vi mener, at menneskers hjerter først og fremmest bevæges gennem personlige relationer. Dette er *ikke* et spørgsmål om uddannelse, men snarere et spørgsmål om kultur.

Derfor er disse bibelstudier beregnet på *dig* – som en hjælp til at undervise i og forkynde evangeliet gennem din mundtlige kommunikation. Det er ikke tanken, at du skal give din muslimske ven dem i hånden. Der er ingen genvej til den til tider smertelige proces at etablere et tillidsfuldt forhold og undervise i Ordet på en sådan basis, fra hjerte til hjerte.

3. Skriften og kristendommen

Guds ord er ét og vil aldrig blive ændret, men den måde, det bliver undervist og forkyndt på, kan antage mange forskellige former. Der er talrige kulturelt betingede traditioner for bibelundervisning. På et helt fundamentalt plan er der for eksempel det meget vigtige spørgsmål, om hvilken bibeloversættelse og hvilket teologisk ordforråd og termer man bruger. Som kristne i den arabiske verden blev vi vant til én bestemt traditionel bibeloversættelse. Men kommunikerer den virkelig Skriftens sandhed til vore muslimske venner?

Mange kristne er ikke opmærksomme på den kendsgerning, at mange nøglebegreber, sådan som de gengives i traditionelle oversættelser, enten ikke forstås af den gennemsnitlige muslim eller, hvad værre er, kommunikerer noget til ham, som ikke var Skriftens mening. Når vi rækker dem evangeliet, skal vi ikke fokusere på, hvad vi forstår eller er fortrolige med, men hvad der tager sigte på deres behov.

Et andet spørgsmål er, hvilken metode og stil man skal vælge til sin undervisning. På alle disse områder mener vi, at etnocentrismen [forestillingen om at ens egen etniske gruppe er andre overlegen] må dø. Der er ingen personsanseelse hos vor Herre: Han taler til ethvert folk og enhver kultur, deriblandt de arabiske muslimer, på deres eget sprog. Bibelen er selv tværkulturel, den er ikke “vores” eller “deres”. Så når vi underviser i Skriften og forkynder evangeliet, søger vi at tjene vore muslimske venner på en måde, der tager sigte på deres, ikke vores, behov. Vi ønsker ud fra deres perspektiv at gøre os tanker om deres behov og identificere os med dem.

Dette princip har mange konsekvenser for den måde, vi underviser i Skriften på. Almindeligvis har oversættelser af tilgængeligt (vestligt) materiale til arabisk ofte haft ringe værdi for vort arbejde. Det er grunden til, at vi har lavet noget nyt.

For at undgå misforståelser: Målet er ikke at ændre Skriften, så den bliver mere acceptabel for muslimer. Vi har tillid til, at Bibelen, som den er, taler ind i hver enkelt af vore venners liv og kommunikerer meningsfuldt. Men vi har brug for i nogen grad at “af-lære” vestlige undervisningsmønstre og at lære at tale vore muslimske venners sprog i enhver henseende.

Endvidere ønsker vi helt fra begyndelsen at lægge en god og sund grundvold. Vi ønsker, at troende med en muslimsk baggrund må blive fast forankret i Jesu Kristi person, så Guds ord kan slå rod i deres liv, deres kultur og deres samfund. Der er stor forskel på at blive fast forankret i et kultur-

kristent samfund og dets traditioner og blive fast forankret i Herren Jesus Kristus. Det sidste er vort mål.

4. Nogle praktiske forhold

- Undervis med autoritet, men vær ikke autoritær. Den holdning, der i praksis siger: “Ti stille, det er mig der taler”, er formentlig ikke særlig formålstjenlig. Man skal give lov til, måske ligefrem opfordre til, feedback og meningsudveksling gennem spørgsmål. I det mindste kan man bruge disse uafsluttede sætninger, der tilskynder lyttere til at sige et nøgleord (meget almindeligt i Egypten). Det involverer mennesker. Selv muslimske lærere, som underviser ud fra en meget stærk autoritetsstruktur, gør dette. Lær tilhørerne mindeverset til sidst.
- Det er vigtigt, at du holder hele Bibelen som én bog i hånden. Det er vigtigt, at du fastholder, at hele Skriften er én, og at du lærer det samme om Gud og hans plan for mennesket – så kommuniker det ved at holde den ene bog (Det Gamle Testamente og Det Nye Testamente) i hånden. Læs ikke Skriften fra et stykke papir.
- Henvisningerne er anført for din skyld. Princippet bør være: Udlæg det, som du klart kan påvise ud fra det afsnit, som er grundlaget for det givne studie. Hvis du ønsker at give andre skrifthenvisninger for at fastslå din pointe, så lad den pointe ligge indtil videre. Lad være med at bladre rundt i Bibelen under studiet, hvilket kan være meget forvirrende. Hold dig til teksten. Hvis du virkelig ønsker at bruge vers uden for det givne afsnit, så lær dem udenad, så du kan citere ubesværet uden at gå til dem i Skriften. Men lad det altid være klart, at du citerer fra Guds ord. Du kan for eksempel introducere citatet ved at sige: “Gud gav profeten Esajas de følgende ord,” eller “Vor mester Jesus sagde i det hellige *Ingeel*”. Gør det enkelt, ukompliceret.
- Vi mener, du bør modstå fristelsen til for tidligt at begynde at tale om Kristus ved navn. Nævn ikke hans navn, før Skriften i sin guddommelige visdom introducerer ham (i vores oversigt er det i studie 7, som handler om Daniels profeti om den kommende Messias).
- Dette materiale er beregnet til din egen forberedelse, før du begynder at undervise; det skal ikke bruges, mens selve undervisningen finder sted. Lad være med at holde det i hånden, når du taler. Hvis du kun holder Bibelen i hånden, giver du Skriften hele autoriteten. Hvis du holder et stykke papir i hånden, så er papiret autoriteten. Brug tid på at forberede dig grundigt, så du ved, hvad du ønsker at sige.
- Før du begynder, må de forklare, hvad du agter at gøre. Selve den tanke, at Skriften skildrer Guds historie med mennesket i kronologisk i rækkefølge, er helt igennem fremmed for Koranen og muslimer, derfor er det vigtigt at gøre dette klart.
- I stedet for at forsvare Bibelens autoritet – hvis det emne skulle dukke op – er det bedre stille og roligt at forkynde dens autoritet og tage den for givet, når du taler.
- Mellem studierne – når som helst du springer over større dele af Skriften: Giv et ganske kort resumé af det, der er udeladt, så din ven stadig kan få fat i hovedparten af Bibelens “historielinje”.
- Hvis du underviser analfabeter eller meget jævne folk, kan det være en god idé mundtligt at fortælle de historier, som er grundlaget for disse studier, i stedet for at læse store blokke af en til tider vanskelig arabisk tekst. Det kan dog ikke gøres med studie 6 og 7, eftersom de er baseret på en poetisk og en profetisk tekst, ikke på en historie. Men disse tekster er korte.

Ni bibelstudier for søgende muslimer

Disse ni bibelstudier skulle sætte dig i stand til at kommunikere de gode nyheder i Jesus på en fremadskridende, forståelig og dog grundig måde.

- På de følgende sider vil du til hvert enkelt studie finde det indhold, som skal formidles, den sandhed, som vi ønsker at videregive, og de spørgsmål, som du skal tage dig i agt for; endvidere er der baggrundsoplysninger, idéer, materiale, osv. Der er altid forslag til, hvordan du kan bryde hvert studie op i håndterlige blokke på 5-6 vers, hvorefter du kan afbryde læsningen for at forklare og udlægge visse ting. Der gives ingen detaljerede skriftlige lektioner her.
- Hvert studie beskæftiger sig med ét (og ikke mere end ét) bibelafsnit – næsten altid historier; og vi følger den bibelske kronologi. Undervis på en måde, så der fremstår en reproducerbar model. Lad være med at springe rundt i Bibelen, hold dig i stedet for til ét afsnit, ellers vil ingen kunne følge dig eller senere gøre, hvad du i sin tid gjorde. Gør det kort og enkelt.
- Studierne tager især de bibelske historier og personer, som er nævnt i Koranen, og derfor er kendt blandt muslimer. Af hensyn til din egen baggrundsviden har vi i hvert studie inkluderet et resumé af Koranens version af historien, og vi giver undertiden idéer til, hvordan man kan undgå ørkesløse diskussioner.
- Hvert studie slutter med et opsummerende vers, man bør lære sig.
- Sigtet med disse studier er at give dig en kilde til idéer og materialer; de skal *ikke* bruges sammen med din muslimske ven. Tilføj dine egne noter i takt med, at din erfaring vokser! Dette er ikke et program, som du skal bestemme dig for, men en ressource med materialer og idéer, en række retningslinjer, som du måske (eller måske ikke) har lyst til at bruge. Vær altid opmærksom på de specifikke behov hos den eller de personer, du underviser.

Måske siger du: “Ni studier er alt for meget, det vil blive meget vanskeligt at få nogen til at gå med til ni bibelstudier.” Dette er en alvorlig indvending. Vi har forsøgt at begrænse antallet af studier, men denne form for fremadskridende, sandhed-for-sandhed undervisning tager tid. Og det store flertal af vore muslimske venner vil ikke fatte de overordentlig vigtige grundsandheder om Gud og hans plan for mennesket, medmindre vi giver os tid til at bygge omhyggeligt op. Vi har måske en stærk trang til at straks at forkynde evangeliet, men ofte hjælper det ikke vore venner, når de ikke tydeligt kan se dets betydning.

Hvis du virkelig føler, at du er nødt til gå hurtigere frem end denne plan, kunne du for eksempel kombinere nogle studier til den følgende plan på seks lektioner:

1. Studie 1 og 2 (skabelse og syndefald)
2. Studie 3 (offertanken)
3. Studie 4 og 5 (loven)
4. Studie 6 og 7 (omvendelse; profetier om Jesus)
5. Studie 8 (hvem Jesus er)
6. Studie 9 (hvad Jesus gjorde for os; invitation)

I dette tilfælde er du imidlertid nødt til at udelade meget af materialet, og du kan ikke læse alle skriftafsnittene.

Vi har for øvrigt fundet det nyttigt at have denne plan i baghovedet selv for os selv, også når der blot er tale om én samtale: Man kan opsummere hovedsandhederne i disse studier på ca. en time, og hvis man kun har én chance, kan dette være en udmærket måde, når man vil forklare, hvem Jesus Kristus er, og hvorfor Gud sendte ham til verden.

Studie 1

Adam og Eva

Gud er god og hellig; mennesket blev skabt fuldkomment

Skriften: Første Mosebog 1,1-2,17

Studiet

INTRODUKTION

Der er behov for en grundlæggende introduktion til Bibelen som en hellig bog. Når du bruger hele Bibelen, så vis de forskellige dele af den uden at gå i detaljer. Først må du forklare betegnelserne “Det Gamle Testamente” og “Det Nye Testamente”, eftersom disse er fuldstændig ukendte. Det Nye Testamente forklares let som *Ingeel*. Hvad Det Gamle Testamente angår, kan du inddele det i Torahen (Mosebøgerne), Zabur (Salmerne) og Profeterne. Dette følger det bibelske eksempel (jf Luk 24,44), strukturen i det hebraiske Gamle Testamente og er også tættest på dine muslimske venners forståelse: Moses’ Torah og Davids Salmer er velkendte. Kun vil Profeterne som hellig bog være en ny tanke for dem. Måske hjælper det, hvis du forklarer, at betegnelsen Torah også kan have en videre betydning og inkludere alt, hvad vi kalder Det Gamle Testamente, med både Salmer og Profeter (jf 1 Kor 14,21, hvor der henvises til et Esajas-citat som værende “i loven”). Lige nu er det nok, at folk forstår, at du begynder med Torahen.

Når man begynder med skabelsen, står vi på mange måde på samme grund som vore muslimske venner – og det er en god ting. Alligevel vil vi i dette studie (og i alle de følgende) introducere mindst én ny, måske udfordrende tanke.

Den hovedsandhed, vi ønsker at kommunikere i 1 Mos 1-2, er, at Gud, idet han er helt igennem god, kærlig og omsorgsfuld over for mennesket, gjorde noget overraskende og skønt, da han skabte mennesket. Han skabte det til at leve i et fuldkomment forhold til ham selv, til et fuldkomment liv, med en fuldkommen krop, i fuldkomne omgivelser, ingen synd, ingen smerte, ingen sygdom (nøgleord: fuldkommen). Den nye tanke, der introduceres her, er: Mennesket blev skabt i Guds billede.

Dette er vigtigt, for kun den, der forstår storheden i menneskets skabelse, vil forstå dybden i dets fald. I islamisk undervisning betones det ofte, at mennesket er svagt. Koran siger: “Allah skabte menneskene svage” (4,28), en tanke som ikke findes i Bibelen. På denne måde bliver den svaghed, der var et resultat af syndefaldet, til skaberens intention helt fra begyndelsen. Den skønhed, storhed og nærhed til Gud, som mennesket blev skabt til, forstår man ikke.

Vi vil se konsekvenserne af denne islamiske undervisning senere i studie 4, hvor vi skal fokusere på Guds hellige bud.

Angående terminologi: *khaliqa* (skabelse) er en kristen-arabisk term, som ikke forekommer i den bibelske tekst, og som normalt ikke siger muslimer meget. Det er bedst at undgå den. Forsøg at tale i sætninger, der gør brug af verbet *khalaqa* (skabe) i stedet for navneordet *khaliqa* (skabelse). Brug gerne nogle andre ord i stedet for eller sammen med det, men husk på, at de ikke nødvendigvis betyder det samme.

OVERSIGT

1,1-2

Før skabelsen herskede total forvirring og kaos på jorden. Gud skabte orden – Gud er ikke forvirringens Gud (jf 1 Kor 14,33). Før skabelsen henlå jorden i mørke, der var intet lys. Gud skabte lys – han er lys (1 Joh 1,5).

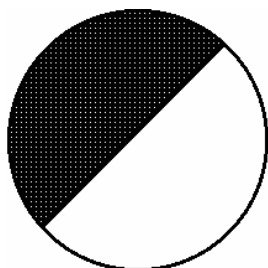
1,3-5

Gud skaber gennem sit *Ord*. Al hans magt er i hans Ord. Det er en god idé at påpege dette meget klart på dette tidspunkt, helst ved hjælp af termen Kalimat-Allah (Guds ord). Dette kan senere være dig til stor hjælp, når du taler om Jesu Kristi person: Han kaldes Guds Ord både i Koranen (fx 4,171) og i Johannesevangeliet kap. 1. Ikke at du skal drage parallellen på dette punkt, men en vis forberedelse er altid nyttig.

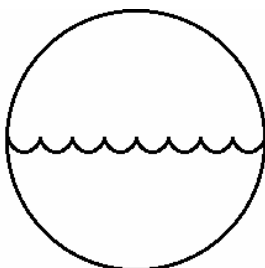
Hvis du vil, kan du videreudvikle de følgende enkle tegninger på et stykke papir, når du gennemgår de enkelte skabelsesdage. Det kan være en hjælp til at give de forskellige skabelsesdage en vis struktur. Pointen er at vise, at Gud kærligt skabte mennesket et hjem (de første tre dage – delte, gjorde plads) og derefter fyldte det med lys og liv (dag 4-6).

1,6-25

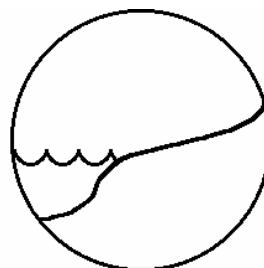
Gud deler. . .

dag 1:
...dag og nat

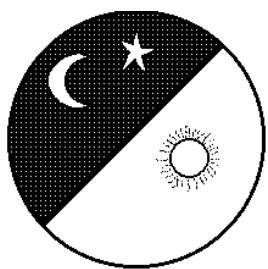

dag 2:
...vand og himmel

dag 3:
.....land og hav

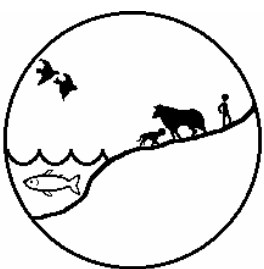
Gud fylder..

dag 4:
...dag og nat med lys

dag 5:
...vand og luft med liv

dag 6:
...land og hav med liv

Skabelsen viser Guds væsen: Han er omsorgsfuld, fuldkommen, elsker skønhed og orden. Gør det i forbindelse med hver enkelt dag klart: Gud skaber gennem sit Ord, og hvad han skaber er godt.

1,26-31

Skabelsen af mennesket. Fokuser på denne del (du kan gå hurtigere hen over de andre vers).

Iagttagelse: Den grundlæggende kendsgerning, at Gud skabte mennesket i sit billede, gentages fire gange i v. 26-27! Det er indlysende, at Gud her kommunikerer noget meget vigtigt. Fremhæv og gentag v. 27 et par gange, og lad folk lære det udenad.

Tanken om mennesket som skabt i Guds billede er fremmed for muslimer og må forklares grundigt. Der er et par steder i Koran, der synes at ligne (40,64 og 64,3), men i virkeligheden siger de ikke mere, end at Gud gav mennesket skønhed.

Før du forklarer sætningens betydning, er det vigtigt at betone og forklare, at Skriften her benytter sig af billedsprog. Eftersom islamiske lærere kraftigt afviser enhver tale om, at Gud bruger skabte ting som metaforer (billeder), er folk ofte ikke vant til sådanne udtryk. Og man ønsker jo ikke at give det indtryk, at Gud kan ses og ser ud som et menneske!

Du kunne påpege, at Gud bruger metaforer til at kommunikere vanskelige sandheder til os på en måde og i et sprog, som vi forstår. Hvis du vil, kan du også gøre opmærksom på, at Koranen til tider bruger metaforer til at beskrive Gud, fx når den siger: "Allah er himlens og jordens lys" (sura 24,35), eller "Allahs hånd er højere end deres hånd" (48,10), eller "Han skabte himlen og jorden på seks dage og hvilede sig derefter på sin trone" (7,54).

Vær opmærksom på billedsproget i de kommende studier, og benyt disse anledninger til at påpege, hvordan Gud med sådanne udtryk lærer os en åndelig sandhed, og at de ikke skal forstås bogstaveligt. Dette vil også hjælpe, når du senere skal forklare, hvorfor Jesus kaldes "Guds søn".

Det vigtigste punkt at fremhæve her er, at Gud gav mennesket kolossal værdi, da han skabte det. Hvad betyder "skabt i Guds billede"? Vi siger ikke, at der ikke er nogen forskel på skaberen og hans skabning! Hvad vi derimod siger er:

- Ligesom Gud hersker over alting, sådan blev mennesket skabt til at herske over skabningen (vers 28). Mennesket har autoritet og ansvar.
- Der er en lighed med Gud. Vi er skabt til at have Guds natur. Citér 1 Pet 1,16: "I skal være hellige, for jeg er hellig."
- Gud skabte mennesket til at have et fortroligt forhold til ham (henvis til kap. 3, hvor Gud taler direkte til mennesket i Edens have). Dette vil sandsynligvis være en helt igennem ny tanke for din ven. Derfor er det vigtigt, at du omhyggeligt introducerer denne dyrebare sandhed. Ifølge Koranen og islamisk tænkning i det hele taget blev mennesket udelukkende skabt til at tilbede og tjene Gud.
- Manden og kvinden er skabt i Guds billede (der er ingen forskel i deres værdi).

Fremhæv den storhed og skønhed, mennesket oprindeligt havde.

Vi lærer også noget om Guds væsen og hans kærlighed til mennesket: Efter at have skabt det var Guds allerførste handling at velsigne dem! "Og Gud velsignede dem. . ." (1 Mos 1,28); han gav dem føde i overflod. Påpeg at denne gang står der ikke blot, at Gud så, at det, han havde skabt, var "godt". Der står, Gud så, "hvor godt det var". Mennesket er skabningens krone. Gud skabte mennesket til at være fuldkommen.

“Fuldkommen” er et stærkt ord brugt om den storhed, mennesket blev skabt til, men vi påstår ikke, at mennesket er fuldkommen på samme måde, som Gud er fuldkommen. Det er vigtigt at gøre det klart.

2,1-3

Disse vers introducerer sabbatshvilen: endnu en velsignelse fra Gud. Vær forberedt på, at nogle muslimer kan have problemer med disse vers. De synes at antyde, at arbejdet trættede Gud, og at han derfor havde brug for at hvile sig, hvilket ville få Gud til at virke meget menneskelig.

Hensigten er helt klart *ikke* at sige, at Gud har brug for at hvile sig, men at han *ophørte* med sit skabelsesarbejde. Det hebraiske ord *sabbat* betyder her: at ophøre med, at afstå fra, at hvile.

2,4-14

Hvorfor begynder Bibelen forfra igen? Forklar: Den første beretning om skabelsen er som en oversigt. Nu zoomer Skriften ind på den del, som vi allerede har set er den vigtigste: skabelsen af mennesket. Vi ser igen, at det allerførste, Gud gør efter at have skabt mennesket, er at velsigne det: her ved at sørge for en have af største skønhed for mennesket, med træer som var dejlige at se på og gode at spise af.

2,15-17

Mennesket får ansvar for haven. Ansvar er en del af det at være skabt i Guds billede – dyr har ikke ansvar.

Træet til kundskab om godt og ondt: Du kunne her fremhæve, at af kærlighed til mennesket giver Gud det mulighed for at være ulydig og gøre oprør. Adam og Eva blev ikke tvunget til at elske og adlyde Gud, men havde deres frie vilje til at vende sig bort fra ham, de havde et moralsk valg. Men vær forsigtig: Dette kan nemt få dig ud i filosofiske teorier, der ikke tydeligt er dækning for i Skriften. Man kunne let komme til at slutte, at mennesket i dag har en fuldstændig fri vilje til at afgøre sig for eller imod Gud. Og det er ikke sandt: Det faldne menneske er ikke fuldstændig frit.

Det forekommer bedre at fokusere på noget andet i disse vers: Den grundlæggende sandhed, som Gud kommunikerer her, er simpelthen, at det aldrig har været hans mening, at mennesket skulle kende ondskaben. Gud skabte mennesket til *kun* at kende det gode. Alt det onde, al smerte, al synd, som vi kender i dag, har aldrig været Guds oprindelige plan med os.

Læg mærke til, at Guds befaling ikke på nogen måde var streng, snæver eller begrænsende. Der var tusindvis af træer i haven, men Gud forbød dem kun at spise af to af dem. Mennesket opfatter ofte Guds lov som en spændetrøje, der har til formål at fratage os det sjove i livet. I virkeligheden har Guds lov kun én funktion: at beskytte os og gøre os godt!

Med hensyn til advarslen “den dag du spiser af det, skal du dø!” vil dette blive forklaret i studie 2. Du kan evt. gøre folk nysgerrige ved at påpege, at der synes af være en hemmelighed (et mysterium) her, som vil blive behandlet næste gang.

Vers at lære udenad:

1 Mos 1,27

Materiale

KORANENS VERSION:

Gud skabte alt på jorden til mennesket. Derefter vendte han sig mod himlen og skabte den som syv himle.

Derefter sagde Gud til englene: “Jeg vil sætte en vicekonge på jorden.” Englene svarede: “Vil du dér sætte en, der vil gøre ondt og udgyde blod, mens vi synger din pris?” Derfor lærte Gud Adam alle navnene, hvorefter han bad englene om at fortælle ham [Gud] disse navne. Det kunne de ikke, men Adam kunne (2,29-32; 7,10-17). – Koranen siger for øvrigt ikke klart, om der sigtes til navne på dyr eller engle eller steder? Der er megen diskussion blandt muslimske lærde om dette punkt.

Derfor befalede Gud englene at kaste sig ned foran Adam, hvilket de alle gjorde – bortset fra Iblis. Han sagde: “Jeg er bedre end ham. Du skabte mig af ild, men ham skabte du af jord.” (Gud skabte nemlig *djinnen* af ild og mennesket af jord og åndede noget af sin ånd ind i ham.) Derfor blev Iblis en vantro og blev degraderet af Gud.

Hans straf blev udsat til dommens dag, og han sagde, at ville lede de fleste mennesker væk fra Guds vej indtil den dag. Enhver, der følger ham, vil blive kastet i helvede (15,26-40; 17,63; 18,48; 20,115).

Studie 2

Adam og Eva

Mennesket adskilles fra Gud på grund af sin synd

Skriften: Første Mosebog 2,15-3,24

Studiet

INTRODUKTION

Baggrunden for dette studie er studie 1, som det står i skarp modsætning til. Lad folk fornemme den enorme skam, der knytter sig til syndefaldet. Fremhæv det kolossale tab: tabet af renhed, tabet af følelsen af at være Gud nær, tabet af Paradis, tabet af liv. Fra syndefaldets øjeblik og indtil denne dag har menneskets liv ikke været som oprindeligt tænkt. Syndens konsekvenser er meget mere destruktive og dødelige, end folk normalt tror. Dette er den sandhed, vi først og fremmest ønsker at kommunikere i dette studie.

Sandsynligvis forstår dine muslimske venner ikke alvoren af Første Mosebog kap. 3. Ganske vist fortæller Koranen også ret detaljeret om syndefaldet, men der er afgørende forskelle i forhold til den bibelske beretning. Ved afslutningen af dette kapitel vil du under "Koranens version" finde nogle interessante iagttagelser.

Fremhæv også Guds hellighed: Der kan ikke være nogen urenhed i Guds nærvær, han kræver absolut lydighed, man kan ikke forhandle med Gud. For ham er synd synd. Der er ingen "lavere grader" af synd, eftersom al synd i sin kerne er vendt imod Gud selv. Forestillingen om, at der skulle være mindre og større synder, er falsk.

Du har måske fået det indtryk, at Guds absolutte hellighed er den bibelske sandhed, som muslimer er mest enige i. Det er langt fra virkeligheden! Guds hellighed er en af de sandheder, vore venner forstår dårligst.

OVERSIGT

2,15-17

Læs disse vers fra sidste studie igen og brug dem til atter at fastslå det grundlæggende fra sidste gang: Gud er god og har beredt et skønt sted til mennesket. Mennesket er skabt fuldkomment.

Fokusér denne gang på den sidste sætning. Her bør du betone, at synd altid fører til død: "den dag du spiser af det, skal du dø!" Dette er stærke ord! På dette punkt introducerer du en tanke, der sandsynligvis er fuldstændig ny for dine muslimske venner, og som faktisk modsiger en meget udbredt opfattelse, nemlig at der i islam skulle være mange nemme måder at få Guds tilgivelse på, eftersom Gud er "den tilgivende, den barmhjertige". Det er også nødvendigt, at du omhyggeligt forklarer, hvad død betyder her. Er det ikke rigtigt, at alle skal leve evigt – nogle i himlen og andre i helvede? Så hvad betyder død her?

- Døden betyder her døden for det liv, som mennesket oprindeligt var bestemt til (vi var alle døde i "overtrædelser og synder", Ef 2,1). Døden er adskillelse fra Gud, vor ånds adskillelse fra Gud. Denne død indtræder straks vi synder.

- Men døden betyder også fysisk død her: Mennesket blev skabt til at leve evigt. Derfor er den fysiske død også en konsekvens af synden, men den sker langsomt.

På dette punkt kan man lade folk lære vort mindevers som et resumé: For syndens løn er død” (Rom 6,23).

2,18-25

Denne del er ikke direkte forbundet med linjen i vore studier og kan derfor springes over. Men hvis du har tid nok, vil du måske gerne bruge det:

Manden alene er ikke komplet, fuldstændig, men sammen er manden og kvinden det. Forklar betydningen af ordet “hjælper”. Kvinden blev ikke skabt som en hushjælp, men for at opfylde mandens behov på det dybeste plan. På dette punkt kommer arabisk os til hjælp, for ordet for “hjælper” er Muain معين , hvilket er en betegnelse for Gud, et af de 99 navne for Gud i islam, og det har en meget dybere betydning end fx Musaaad مساعد.

Dette harmonerer med brugen af det hebraiske ord, som er anvendt her. De fleste steder, hvor det optræder i Det Gamle Testamente, bruges det om den hjælp, Gud er for os og som han giver os. Ofte anvendes det om hjælp mod en fjende i krig. Ingen steder bruges det om hjælp i betydningen at arbejde for nogen, at udføre praktisk arbejde for en anden.

Og en anden ting: Det er Guds vilje og oprindelige plan, at en mand skal forlade sit hjem for at blive forenet med sin hustru. Mandens forening med sin hustru er vigtigere end hans samhørighed med sin far og mor! Når du siger dette, må du være klar over, at du går direkte imod nogle principper i denne kultur. Der er talemåder og ordsprog, som hævder det stik modsatte af, hvad Bibelen siger her.

I Guds oprindelige plan var ægteskabet fuldkommen kærlighed og venskab; der var ikke noget urent eller skændigt forbundet med sex. Sexlivet i ægteskabet er i sig selv godt og en del af Guds kærlige skaberværk. Guds ordning var fra begyndelsen: Æn mand og én kvinde er til for hinanden, hele livet. Altså, mennesket var en i fuldkommen tilstand – uden synd.

3,1-7

Satans hovedangreb består i at indgive mennesker mistillid til Gud og hans motiver: Gud ønsker ikke, at I skal nyde Edens haves velsignelser! Som vi så i de vers, der fører op til dette punkt, er dette en helt igennem uretfærdig bedømmelse af Guds motiver, det er en løgn. Satan skaber også mistillid til Guds ord (det er endnu i dag hans strategi): Har Gud virkelig sagt? Satan arbejder med halve sandheder: “den dag I spiser af den [frugten], bliver jeres øjne åbnet” – det er sandt.

Det første resultat af synden: skam. Med den første synd melder skammen sig umiddelbart. Fremhæv skammen som en del af syndefaldet! Hvis du er fra Vesten, har du sandsynligvis en tendens til at fokusere kraftigt på “skyld” og overse, hvor hyppigt Bibelen beskriver menneskets synd som “skam”. Adam blev uren og gjorde sine efterkommere urene.

3,8-15

Påpege at Gud var sammen med Adam og Eva i haven, de hørte ham og talte direkte med ham – hvilket fantastisk liv, skabt til at være i Guds umiddelbare nærvær i et fuldkomment forhold!

Det andet resultat af synden: frygt. Adam og Eva var bange for Guds nærvær. Hvad der til at begynde med var det skønneste ved Guds skaberværk – at mennesket blev skabt til at leve i Guds nærvær – blev nu årsag til stor frygt. Hvorfor? Fordi de vidste, at der var absolut ingen måde, hvorpå de som urene kunne være i Guds nærvær. Fremhæv Guds hellighed.

Guds allerførste handling efter syndefaldet er, at han kalder på mennesket: “Hvor er du?” Dette betyder selvfølgelig ikke, at Gud ikke ved, hvor Adam opholder sig. Derimod viser det, at Gud helt fra begyndelsen kommer mennesket i møde, ønsker fællesskab med det, selv om han kender til dets synd og skam. Understreg dette punkt, det er en vigtig teologisk pointe. Almindeligvis vil det være en ny tanke for vore muslimske venner; for dem er Gud meget mere distanceret.

Menneskets første reaktion, da det er blevet konfronteret med sin synd, er at give andre skylden. Ingen af dem kan leve op til deres ansvar og indrømme deres synd. Adam giver indirekte Gud skylden for, hvad der er sket: “Kvinden, *du* satte hos mig, gav mig af træet, og så spiste jeg.” Dette er et princip, som er dybt indgroet i samfundet i dag. Hvis du vil, kan du her supplere med nogle eksempler. Det er kommet så vidt, at man giver Gud skylden for fejl, man selv har begået, fx når man siger “Gud vil det sådan” om en ulykke, man selv har forårsaget.

Vers 15: Dette vers er ofte blevet kaldt “proto-evangeliet”. Det er muligvis meget let for dig at se, at disse vers taler om Kristus, men spørgsmålet er, om din muslimske ven kan se det i disse ord. Det er sandsynligvis bedre at lade denne lejlighed gå fra sig og forklare det grundlæggende i evangeliet senere, når det bliver meget klarere i Skriften.

3,16-19

Det tredje resultat af synden: lidelse. Fysisk smerte, frugtesløst slid og slæb og forbandelse bliver en del af menneskets liv. Også her ser vi klart, at Gud er hellig. Gud kan man ikke slå en handel af mig, ondskab kan man ikke råde bod på med gode gerninger. Adam og Eva må forlade Paradis for altid, fordi urene mennesker ikke kan være i Guds nærvær. De begik én synd, måske en “lille” synd efter vor opfattelse (selv om der ikke er store og små synder), alligevel tilintetgøres deres særlige forhold og nærhed til Gud.

3,20-30

Gud laver skindklæder til mennesket. Selv om han må forvise dem fra sit nærvær på grund af deres oprør, har han omsorg for mennesket og dets behov. Han er både hellig og kærlig.

Her kunne man kort nævne, at dyr naturligvis måtte dø, for at mennesket i sin skam kunne dækkes til. Dette er en forberedelse til studie 3, hvor vi introducerer offertanken. Men fokusér ikke her på ofre – det kan føre dig bort fra hovedsagen, og disse vers taler faktisk ikke klart om ofre.

Det fjerde resultat af synden: et brudt forhold. Den direkte konsekvens af Adam og Evas ulydighed er afstand fra Gud, et brudt forhold. For mennesket er der ingen vej tilbage til Edens have, engle bevogter indgangen. Døren er lukket. Undervis om synden: Synden ødelægger altid forhold, både mellem mennesket og Gud og mellem mennesker indbyrdes. Giv eksempler og lad folk selv komme med eksempler. Lad dem føle, at det skønne brøderskab, som alle taler om, absolut ikke er en virkelighed i vort liv. Fokusér på brudte forhold i familier – her vil enhver kunne give eksempler – på det at man ikke taler med hinanden. Den manglende kommunikation er et perfekt billede på et brudt forhold.

Giv til sidst et overblik over de følgende kapitler og fortæl i korthed de følgende historier: Indtil kap. 11 tegner Bibelen en billede af konstant tilbagegang for menneskeheden – med de sørgelige konsekvenser af synden, som bliver mere og mere destruktiv:

Historien om Kain og Abel:

(Hvad deres arabiske navne angår, se noter til Koranens version nedenfor.)

- Fortæl kort historien. Gør som forberedelse til det næste studie opmærksom på, at Abel bragte Gud et dyreeffer, og at Herren tog imod offergaven.
- Vi lærer, at synden har sit udspring i hjertet og dets tanker (1 Mos 4,6), og derfra fører den til handlinger.
- Fremhæv at synden ønsker at kontrollere os, at herske i vort liv. Det betyder, at synden er en aktiv magt. Problemet er ikke blot uvidenhed. Det er meget mere alvorligt (4,7).
- I sidste ende destruerer synden liv (4,8) og gør mennesker hjemløse (4,14).

Historien om Noa:

- Fortæl kort historien. Også her er Skriften meget klar, hvad syndens natur angår. Den kommer fra “det indre” og kontrollerer mennesket (citér her fra 1 Mos 6,5).
- Dette bedrøver Gud (6,6). Vrede er ikke hans eneste reaktion på synden.

Historien om Babelstårnet:

- Synden ødelægger fuldstændigt fællesskabet.

På dette tidspunkt har vi nået det absolut laveste punkt. Næste gang vil vi få et første indtryk af, hvordan Gud har tænkt sig at vende situation og frelse mennesket.

Vers at lære udenad:

Rom 6,23

Her kan det være på sin plads kort at forklare termen synd: Ordet refererer ikke til en enkelt synd, men beskriver tilstanden af syndighed og oprør. For de fleste muslimer er ordet “zamb” stærkere end “khatiya”.

Materiale:

KORANENS VERSION:

Og Gud sagde til Adam: “Du og din hustru må bo i haven og frit spise, hvad I vil. Men kom ikke dette træ nær, for ellers vil I blive lovbrudere.”

Men Satan fik dem til at blive ulydige, og det betød afslutningen på deres lykkelige liv. Han hviskede til dem og lovede, at han ville åbenbare, hvad der var skjult for dem – deres skam. Og han sagde: “Jeres Herre forbød jer at spise af dette træ, for at I ikke skulle blive engle eller udødelige. Jeg er en oprigtig vejleder!”

De smagte frugten, indså deres skam og begyndte at dække sig med blade. Dernæst kaldte Gud på dem og sagde: “Forbød jeg jer ikke at spise af det træ?” De sagde: “Vi har forbrudt os.”

Gud sagde: “Fald ned, I skal være hinandens fjender. Og på jorden skal der være en bolig og forråd for en tid.”

Adam modtog derefter ordene fra Herren, angrede og blev tilgivet (2,35-37; 7,19-26; 20,117-123).

Her er nogle interessante forskelle mellem Bibelens og Koranens beskrivelse af syndefaldet:

- Konsekvensen af at spise af den forbudte frugt er meget mere alvorlig i Bibelen: Gud advarer dem om, at hvis de gør det, skal de dø (1 Mos 2,17), hvorimod Koranen blot siger, at de bliver lovbrydere (7,19).
- I Bibelen lover slangen Eva, at de ikke skal dø – underforstået at de var skabt som væsner, der ikke skulle dø. I Koranen lover Iblis dem udødelighed – underforstået at de var skabt som væsner, der måtte dø: “I skulle blive engle eller sådanne væsner, der lever evigt” (7,20).
- I Bibelen viser Guds første ord efter syndefaldet, at han kommer mennesket i møde. I Koranen er hans første ord en irettesættelse: “Forbød jeg jer ikke at røre det træ?” (7,22).
- I omtalen af Adam og Eva som nøgne, men ikke skamfulde, bruger Bibelen termen “khagl” om skam, mens Koranen bruger “sawa’a”, hvis fokus og betydning er noget helt andet: “kønsdele, skam”.

Kain og Abel nævnes ikke ved navn i Koranen, men det gør deres historie (5,27-31). Vær opmærksom på, at de i Bibelen hedder Kain og Abel, mens deres navne i den islamiske tradition (*hadith*) er Kabil og Habil.

Studie 3

Abraham

Gud ønsker at frelse mennesket: offer og stedfortrædelse

Skriften: Første Mosebog 22,1-19

Studiet

INTRODUKTION

Ved afslutningen af sidste studie nåede vi et absolut lavpunkt i menneskets historie. Dette studie tager nu de første skridt til at præsentere Guds frelsesplan:

For det første ønsker vi simpelthen at kommunikere den kendsgerning, at Gud har en plan om at genoprette, hvad der blev tilintetgjort i syndefaldet: Gud vælger en familie, hvorigennem han ønsker at tilvejebringe frelse. I Guds fremadskridende åbenbaring er løftet imidlertid stadig ret vagt: "Alle jordens folk skal velsigne sig i dit afkom." Den helt grundlæggende sandhed om Guds ønske om at frelse mennesket står dig muligvis fuldstændig klart. Men den hviler på to forudsætninger, som de fleste muslimer ikke kender, nemlig at der er et behov for frelse, og at Gud ikke er uengageret og fjern, men aktivt ønsker og stræber efter et genoprettet forhold til mennesket.

For det andet ønsker vi at introducere et fundamentalt begreb om frelse, som det er åbenbart i Skriften: I historien om Abraham, der bringer sin søn som offer, ser vi for første gang, hvordan Gud har i sinde at tilvejebringe denne frelse – gennem et sonoffer. På dette punkt har vi blot en typologisk historie, ingen klar undervisning om frelsen.

Du er sandsynligvis klar over, at ifølge islamisk tradition blev Ismael lagt på alteret, ikke Isak. Du kan takle dette på to måder:

1. Du kan undgå emnet ved at omtale Isak som "Abrahams søn", hvilket kan være det rette at gøre i visse situationer. Navnet er ikke vigtigt for vort sigte her, nemlig at introducere offertanken. Dette kan du naturligvis kun gøre, hvis du fortæller historien med egne ord – den bibelske tekst er meget klar i spørgsmålet om Isaks identitet.
2. Du kan også takle spørgsmålet direkte. Idet vi forsøger at fremstille Guds frelsesplan, er det betydningsfuldt, at Gud besluttede at vælge en bestemt familielinje (Abraham – Isak – Jakob/Israel) til at blive det folk, som Frelseren senere skulle komme af. Ismael blev i høj grad velsignet af Gud (1 Mos 17,20), men han var ikke løftets mand.

Koranens historie om Isaks offer findes i Sura 37,102-111. Hvis du læser omhyggeligt, vil du se, at den faktisk ikke siger direkte, at det var Ismael, som blev ofret. I 101 fortælles det, at Gud gav Abraham en søn (på dette sted nævnes ikke noget navn). Efter Koranens beretning om Isaks ofring (102-111) er der et vers, der omtaler Isak som profet (112). I islamisk tradition forstås dette vers som introducerende Isaks fødsel kronologisk efter ofringen af Abrahams anden søn (102-111). Men det behøver ikke at fortolkes på den måde. Dette synspunkt støttes af Al-Qartubis kommentar til Koranen. Og i Ibn Katheers berømte kommentar læser vi om sura 37,99-112: "Nogle blandt de lærde begyndte at sige, at det var Isak, som blev bragt som offer, og dette siges om en gruppe af

forfædrene og hævdes endog om nogle af profetens [!] ledsagere, men det siges ikke i bogen og heller ikke i traditionerne, og jeg tror, at kilden til dette er de religiøse ledere hos Bogens folk.”

Ikke desto mindre er der mindst én *hadith qudsi*, der meget klart lærer, at det var Isak, der blev bragt som offer. I Mohammed Al-Madani's *hadith*-samling står der: “David spurgte sin Herre og sagde: ‘Gør mig som Abraham og Isak og Jakob.’ Gud åbenbarede for ham: ‘Jeg prøvede Abraham med ild, og han var tålmodig, og Isak gennem offer, og han var tålmodig, og jeg prøvede Jakob, og han var tålmodig.’”

OVERSIGT

I sidste studie så vi menneskeheden blive ødelagt i enhver henseende af syndens konsekvenser. I dag vil vi begynde at forstå, at Gud ikke er fjern og uengageret, men har et ønske og en plan om at frelse mennesket fra dets skændige liv, ja endog fra døden. På dette punkt kan vi kun få et glimt af det, det er stadig skjult – men senere skal vi forstå det fuldt ud.

Fortæl kort historien om Abrahams kald, hans tro og hans komme til det land, Gud havde lovet ham. Læs (eller citér) 1 Mos 12,1-3. Guds løfte lød: “I dig skal alle jordens slægter velsignes.” Hvad betyder disse mærkelige ord? Hvordan kan alle mennesker på jorden blive velsignet gennem én mand og hans familie? Det er kun muligt, hvis Gud har en universel plan for hans afkom! Hvad går denne plan ud på?

På dette tidspunkt var der ikke engang én søn! Fortæl kort historien om Isaks fødsel efter mange års venten. Hvis du på dette punkt går i detaljer med Hagars og Ismaels rolle, kan det virke distraherende og komplicere situationen. Men du bliver sandsynligvis nødt til i det mindste at omtale fødslen af Ismael.

22,1-2

Gud ved, hvor meget Isak betyder for Abraham. Nævn de mange års venten. Abraham må have været i vildrede. For det første fordi Guds løfte om mange efterkommere var specifikt knyttet til Isak (1 Mos 17,19-21, Hebr 11,18). Holdt Gud alligevel ikke sit ord? For det andet passede det at bringe sin søn som brændoffer ikke med, hvad Abraham vidste om Gud. Det lignede snarere den hedenske praksis, hvor man ofrede børn til guderne – en praksis som Gud afskyede (Es 57,5). Abraham vidste, at det rette offer til Gud ikke var et barn, men et dyr.

22,3-8

Abraham tager af sted tidligt næste morgen. Han adlyder *straks*, selv om han aldeles ikke forstod, hvorfor Gud befalede ham at ofre sin søn.

På dette punkt må du bruge noget tid på at præsentere offertanken. Den her anvendte term er *muhariqa* (brændoffer), som man ikke er fortrolig med i islamisk terminologi. Når du taler om offer, kan du bruge flere af de følgende termer i flæng for at give et mere fuldstændigt billede af begrebet.

- *muhariqa*: brændoffer, som fokuserer på at offeret bliver bragt helt og fuldt til Gud; man holder ikke noget tilbage. Du må forklare, at det var et særligt offer til Gud, hvor hele dyret blev brændt som en offergave til Gud. Kun Gud havde glæde af det!
- *zabiha*: blodoffer, som ofte bruges i Skriften såvel som i Koranens version af vores historie. Det fokuserer på det fundamentale aspekt, at der udgydes blod i forbindelse med offeret.

- *daheya*: offer, brugt både i Skriften og i islamisk terminologi. Det er nyttigt her, da navnet på den muslimske fest, der ihukommer vores historie er “eid el adha” (den store fest). Pas på: I nogle dialekter bruges *daheya* om et dyreoffer, i andre ikke.
- *qurban*: offer; ordets rod er *qaraba*, at være nær. Denne term bruges både i Bibelen og i Koranens version af historien om Kain og Abel. Her er tanken, at gaven (ikke nødvendigvis et offer) bringer giveren nær til Gud.

Når du introducerer den grundlæggende betydning af ofre, kan du pege tilbage på to ting i studie 2: I 1 Mos 3,20-24 ser vi, at Gud selv dræbte dyr for at tildække Adam og Evas skam efter, at de havde syndet. Før de havde syndet, fandtes ofre ikke!

For det andet hørte vi beretningen om Kain og Abel. Helt fra historiens begyndelse bragte mennesket Gud et blodoffer. Abel må have hørt om dette af sin far Adam. Pointen, som du må fremhæve her, er, at Abel og hans efterkommere havde denne dybe viden om, at blod må udgydes for at dække vor urenhed. Som der står et andet sted: “Ja, efter loven bliver næsten alt rensset med blod, og der finder ingen tilgivelse sted, uden at der udgydes blod” (Hebr 9,22).

Tilbage til Abraham: Han havde ingen ide om, hvad Guds plan var, og hvordan han skulle forstå alt dette, og han var rede til at ofre sin søn. Hebræerbrevet forklarer det på denne måde: Abraham stolede på, at Gud ville give ham hans søn tilbage ved at oprejse ham fra de døde (Hebr 11,19). Abraham havde en fast tro på, at Gud er god og almægtig! Du kan citere verset fra Hebræerbrevet udenad og introducere det som en autoritativ forklaring fra *Injeel*, fra Skriften selv.

Abraham siger til sin søn: “Gud vil selv udse sig et offerlam, min dreng.” Abraham taler profetisk her! Menneskeligt talt kunne han ikke vide, hvad der snart skulle ske. Og desuden åbenbarer hans ord en generel sandhed om ofre, sådan som de er tænkt af Gud: Mennesker kan bringe alle mulige slags ofre, men i sidste instans er offeret ikke tilvejebragt af mennesket, men *af Gud for Gud selv*. Vi vil komme tilbage til dette i de følgende vers, men betoner allerede her udtrykket: *Gud vil udse sig. . .*”

22,9-14

Når du studerer disse vers med dine venner, er det vigtigt, at du introducerer og flittigt benytter nogle grundlæggende udtryk, som vi også senere skal bruge: offer, lam, genløsning. Samme udtryk bruges i Koranens beretning: “Og vi genløste ham med et betydningsfuldt offer” (sura 37,107).

Fremhæv også den enkle og basale sandhed, at vædderen døde *i Isaks sted* (“i stedet for sin søn” 1 Mos 22,13). Det er indlysende for dig og mig, at historien peger hen på Jesus – men modstå fristelsen til at prædike om Jesus på dette tidspunkt. Det vil være meget stærkere, hvis din ven i løbet af disse studier selv får øje på forbindelsen.

I vers 14 giver Abraham bjerget navnet “Herren udser sig” (DO 1948). Fremhæv at i en kultur, som lægger stor vægt på navnes betydning, er dette et stærkt udsagn om stedets betydning. Og det bringer os tilbage til, hvad vi så i vers 8: Det er Gud selv, der sørger for løsepengene. Endnu en gang er der en profetisk dimension i Abrahams ord, idet Morijas bjerg er det samme bjerg, som byen Jerusalem senere blev bygget på – byen hvor Jesus led og døde. Som indledning til det sidste studie bør du nævne, at Jerusalem og Morijas bjerg er identiske steder (jf 2 Krøn 3,1) – uden på dette sted at omtale Jesus.

Hvis du er fortrolig med at bruge Koranen i din undervisning, kunne du jo påpege, at ofringen af vædderen i stedet for Isak kaldes “et betydningsfuldt offer”. Hvordan kan dette offer kaldes “betydningsfuldt”, medmindre det har en betydning, der rækker ud over denne bestemte historie?

22,15-19

Som afslutning læser vi endnu en gang om Guds skønne løfter. Udtrykket “I dig skal alle jordens slægter velsignes” giver dig igen en mulighed for at gentage, hvad du sagde i begyndelsen af studiet: Gud har en universel plan med Abrahams afkom.

Giv til sidst en kort oversigt over “løftets linje”: Abraham, Isak, Jakob, Josef. Josef blev solgt som slave af sine brødre til Egypten. Men i sin omsorg frelste Gud gennem ham hans far og hans brødre fra at dø af sult. I en tid med hungersnød flyttede hele familien til Egypten.

Vers at lære udenad:

Et vers om, at Gud sørger for en frelser. Måske blot 1 Mos 22,8?

Materiale

KORANENS VERSION:

Abraham ser i en drøm, at han må ofre sin søn og spørger denne, hvad han mener. Sønnen siger, at han skal adlyde. Gud standser Abraham i det øjeblik, de overgiver sig til hans vilje, og udløser Isak “med et betydningsfuldt offer” (37,107). Gud kalder Abraham “en af vore troende slaver” (37,83-112).

Andet materiale

Der er adskillige udgaver af “Nuur Ul Haq”, som fokuserer på *qurban*-tanken. Disse artikler kan give dig gode idéer til, hvordan man kommunikerer offertanken.

Studie 4

Moses

Ingen er retfærdig i Guds øjne

Skriften: Anden Mosebog 20,1-17

Studiet

INTRODUKTION

Hovedtemaet er her naturligvis loven. Vi ønsker at kommunikere, at Guds lov er en hellig Guds lov, den er ikke noget, vi kan tage let på, den er fuldkommen, helt igennem god – og ingen af os kan leve op til den. Vi vil forsøge at komme videre end til den stereotype indstilling, at et godt menneske er en, som i det ydre ikke stjæler, ikke slår ihjel, ikke begår hor, en som beder regelmæssigt. Det er vigtigt at forstå, at ingen er retfærdig i Guds øjne.

For at forstå dette studie har man brug for den grundvold, som blev lagt i de første to studier: en forståelse af den skønhed og fuldkommenhed, som mennesket oprindeligt blev skabt til, og en følelse af Guds hellighed. Men selv om din ven har fulgt godt med i de foregående studier, må du være forberedt på, at det vil være vanskeligt for ham at fatte, hvad vi ønsker at kommunikere i dag.

Hele den islamiske lov kan ligesom andre lovsystemer (fx det jødiske) undertiden forekomme ganske vanskelige at følge – men dets bestemmelser er altid inden for menneskets muligheder. Man citerer ofte sura 4,28, hvor det siges, at “Allah vil gøre byrden let for dig”. Så med dette studie introducerer du noget, som er helt igennem fremmed for din muslimske vens tankemønstre – og for ethvert andet menneske, der er uden for Guds rige, for den sags skyld.

Hvad du gør med dette studie er – for at bruge et udtryk fra Det Nye Testamente – at du prædiker loven, som er givet os af Gud for at være en opdrager, der driver os til Kristus (Gal 3,24).

OVERSIGT

I sidste studie så vi, hvordan Abrahams afkom drog til Egypten. 400 år senere blev deres efterkommere undertrykt af en farao, som ikke kendte noget til Josefs historie. I en tid med stor nød kaldte Gud Moses til at føre folket ud af Egypten til det land, han havde lovet Abraham.

Fortæl kort, hvordan Moses blev kaldet, hvordan israelitterne til sidst kunne forlade Egypten, hvordan de vandrede omkring i Sinajs ørken, og hvordan de kom til Sinajs bjerg, hvor de modtog Guds bud.

Før du læser de ti bud, giv da et klart billede af, hvad der beskrives i kap. 19 – hvordan Gud gav folket besked om, at de som en forberedelse skulle vaske deres klæder, hvordan han strengt formanede dem til ikke at komme bjerget nær og ikke berøre det (læs 19,1-3). Fortæl også, hvordan Guds nærvær var ledsaget af mægtige naturfænomener, torden, røg, osv.

Alt dette er et tydeligt billede på Guds absolutte hellighed, og det er, hvad du bør betone her.

20,1-4

Når vi begynder at læse disse vers, gør Skriften det klart, at dette er Guds ord. Hvad der kommer, er absolut grundlæggende for at forstå Guds vilje med vort liv.

Før Gud kræver lydighed mod hans bud, fastslår han, hvad han er for sit folk, og hvor god han har været mod dem. Gud taler ikke om et religiøst system eller om et sæt regler, men om sit forhold til sit folk.

For såvel din muslimske ven som dig selv vil det måske se ud, som om dette første bud er det, som frem for noget andet læres af og holdes af alle muslimer. Men hvis du forklarer det rigtigt, vil du se, at muslimer har lige så mange problemer med at holde dette bud som alle andre i denne verden.

Hvad vil det sige at have en gud? Hvad vil det sige at gøre sig en afgud? Hjertets tillid og tro skaber både Gud og en afgud. At have en gud er at have noget, som hjertet fuldstændig stoler på. Vores gud er det, som vi venter alt godt fra, og som vi tager vor tilflugt til i al nød. Derfor er afgudsdyrkelse ikke blot at rejse et billede og tilbede det. Det er derimod noget i hjertet, som trakter efter noget andet end Gud, og som søger hjælp og trøst fra skabte ting eller mennesker.

At tro på én Gud vil ikke blot sige at være forstandsmæssigt overbevist om en lære (jf Jak 2,19). Dette er et vigtigt punkt, da uvidenhed i islamisk lære ofte ses som menneskehedens hovedproblem. Du kan minde om, hvad vi lærte i studie 2: Helt fra begyndelsen var Gud først og fremmest interesseret i menneskets hjerte (jf Kain og Abel, Noa).

Vi lærte også i studie 2, at Satan forsøger at indgive mennesket mistillid til Guds godhed, hvilket sårer Gud dybt. Imod denne ondsindede løgn befaler Gud: Forvent alt godt og al hjælp fra mig, og når du er i nød, så stol på mig og hold dig til mig. Lad ikke dit hjerte holde sig til eller hvile i noget andet.

Hvad er det for ting, mennesker sætter hele deres lid til? Nogle eksempler:

- Penge. De giver mennesker en dyb følelse af sikkerhed og gør dem, som ikke har nogen, mismodige. Begge følelser har åndeligt talt den samme rod.
- Magt, forbindelser, ære. Mange mennesker sætter deres lid til, at disse ting bringer dem velfærd.
- Dæmonisk magt. At gøre brug af okkult praksis for at blive rask, få hjælp i kærlighedsforhold, osv. Dette er at stole på og søge hjælp fra dæmoniske kræfter og ikke fra Gud.

Vi bør gøre brug af alle de jordiske velsignelser, som Gud giver, ligesom en rejsende midlertidigt benytter sig af et hotel og så forlader det igen: at bruge dem uden at tillade nogen af disse ting at være vor Gud eller afgud.

20,5-6

Her er en meget alvorlig advarsel – og et endnu skønnere løfte. Læg mærke til de ord, der bruges i disse vers: lidenskabelig, hader, elsker – ord der taler om et kærlighedsforhold. Gud ønsker vort hjerte lidenskabeligt, fordi han elsker os. De, der holder hans bud, er dem, der elsker ham.

“Jeg straffer fædres skyld på børn, børnebørn og oldebørn af dem, der hader mig.” Her må du forklare, at dette ikke taler om den endelige dommens dag, men om den destruktion og smerte, som

synden anretter gennem flere generationer. Hvis for eksempel en mand og hans hustru lever i et forhold med konstant kiv og manglende gensidig respekt, vil deres børn sandsynligvis være ude af stand til at opbygge et sundt ægteskab, idet de gentager deres forældres synder.

20,7

Før Gud giver nogen befaling om, hvad vi skal *gøre* og undlade at gøre, giver han et bud om tungen. Hvad vil det sige at bruge Guds navn til løgn? For det første betyder det at bruge Guds navn til at tilsløre eller underbygge løgne og onde gerninger (ved at bruge eder og forbandelser). Dette er en meget udbredt praksis, da mennesker, der gør forkert, gerne vil skjule deres skam og få den til at se ud som gudfrygtighed. Men Guds navn kan ikke misbruges på nogen værre måde end til at underbygge falskhed og bedrag!

Eftersom der på dagligdags arabisk er mange talemåder og udtryk, der bruger Guds navn, er der stor mulighed for at synde her. Vær derfor meget opmærksom på dette område og lad folk fornemme skammen ved at bruge Guds navn til ondt.

20,8-11

Kraften og vægten i dette bud ligger ikke så meget på hvilen, heller ikke på den specielle dag (sabbatten), men på helligelsen. Hvad betyder det at hellige en dag i ugen? Det betyder, at vi den dag beskæftiger os med Guds ord og fokuserer på det åndelige område.

20,12

At ære vore forældre er at agte dem højt i vort hjerte, at have dem som en dyrebar skat. Det indebærer, at vi adlyder dem og i vor tale er respektfuld over for dem. Det indebærer også, at vi ærer dem med vore gerninger, idet vi tjener dem og sørger for dem, når de bliver gamle og svage.

Dette er det første bud, som der er knyttet et løfte til. At tage vare på det er Gud velbehageligt.

20,13

Dette er det første bud, der angår vor næste. Det beskytter hans person. For at forklare, hvad det betyder ikke at slå ihjel, citér Matt 5,21-22 og introducer versene som en forklaring fra Skriften selv. Mord begynder i hjertet (som vi så med Kain). I den hellige Guds øjne er vreden i vort hjerte og forbandelsen på vor tunge lige så meget mord som handlingen selv.

Vær forberedt på en kraftig reaktion, når du forklarer dette og det følgende bud: "Det er umuligt for et menneske at holde dette!" "Gud ønsker at gøre det let for os!" Mind om den fuldkommenhed, mennesket oprindeligt blev skabt til. Disse bud er orienteret mod en hellig Gud, ikke mod syndige, faldne mennesker.

20,14

Det næste bud, som angår vor næste, beskytter dennes ægtefælle, den person som er en nærmest, med hvem man er ét kød. Citér også her fra bjergprædikenen (Matt 5,27-30) som en forklaring til dette bud. Hor begynder i hjertet. I den hellige Guds øjne er begær i tanke og øje lige så meget hor som handlingen selv. Lad vægten af disse ord blive tydelig.

20,15

Det tredje bud, som angår vor næste, beskytter dennes ejendele. At stjæle er uretmæssigt at tilegne sig en andens ejendom. Dette inkluderer falsk vægt, dårlige varer, det at tage overpris, udnytte en

anden person. Det omfatter også dem, der arbejder for andre: at skade hans ejendele ved at være doven til sit arbejde eller at gøre et dårligt stykke arbejde er også en form tyveri.

Mange af disse ting kan man gøre og alligevel blive anset for en hæderlig, from person – ja, man kan endog blive særligt respekteret som en smart forretningsmand.

20,16

Det fjerde bud, som angår vor næste, beskytter hans ære. Gud ønsker lige så lidt, at vor næstes gode navn og rygte skal tages fra ham eller forringes, som hans penge eller ejendom skal det.

Dette bud angår tungens synder. Der er intet i mennesket, som kan gøre større og mere omfattende godt eller skade end tungen. Gud hader enhver form for sladder, tilsvining af et menneskes navn eller snak bag hans ryg. Med denne for form tale gør vi vor næste stor uret. Og ved at lytte til sladder er vi med til at bryde dette bud.

20,17

Strengt taget er disse sidste bud “unødvendige”, for hvis vi virkelig har forstået de foregående bud, er der ikke plads til begær. Men Gud ønsker at gøre det absolut klart: Jeg befaler jer ikke blot at overholde disse bud i det ydre. Jeg er, har altid været og vil altid være interesseret i dit hjertes renhed. Dette er den form for hellighed, jeg kræver af dig.

Disse sidste bud gælder ikke dem, der er kriminelle i verdens øjne, men de mest fromme, dem der ønsker at blive rost og blive anset for ærlige og hæderlige mennesker, eftersom de efter eget mening ikke har forbrudt sig mod de tidligere bud .

Prøv som afslutning på dette at lade din ven nå og udtrykke konklusionen: Så længe vi lever her, vil vi aldrig nå den hjertets renhed, som vor hellige Gud kalder os til. Intet menneske kan nå så vidt, at de holder blot ét af de ti bud, sådan som de skulle holdes. “Der er ingen retfærdig, ikke en eneste” (Rom 3,10 – dette er det vers, der skal læres udenad i dette studie).

Vers at lære udenad:

Rom 3,10

Termen “bar” er ikke en god oversættelse for muslimer. “Saleh” kommunikerer meget bedre.

Materiale

KORANENS VERSION

En pagt blev indgået på det hellige bjerg mellem Allah og israelitterne. Manna og vagtler blev sendt ned til folket (20,80.85-97).

Moses afsatte fyrre nætter til ensomhed. Han beder Allah: “Vis dig, at jeg kan se dig.” Han sagde: “Du vil ikke få mig at se, men hold blikket rettet mod bjerget! Hvis det står stille på sit sted, vil du få mig at se.” Og da Herren åbenbarede sin herlighed for bjerget, lod han det styrte sammen. Og Moses faldt ned, ude af sig selv. Moses kaster også tavlerne ned i vrede efter at have set folkets ulydighed (7,142-150).

ANDET MATERIALE:

Med henblik på en grundig udlægning af de ti bud: læs afsnittet om de ti bud i Martin Luthers Store Katekismus.

Studie 5

Moses

Gud minder igen og igen mennesket om dets behov for en Frelser

Skriften: Tredje Mosebog 16,1-34 (hvis dette er for meget, så 16,1-22 og vers 34).

Studiet

INTRODUKTION

De hovedpunkter, vi vil lægge vægt på i dette studie, er:

1. Gud gav Israels folk ceremoniloven som en konstant påmindelse om menneskets behov for renselse og genløsning. Sådan som vi er, kan vi ikke nærme os den hellige Gud.
2. Det var ikke tanken, at de dyreofre, man bragte, skulle fjerne menneskets synd, de pegede derimod hen på den frelse, som Gud skulle bringe i stand (jf Hebr 10,1-4).

Oftentimes er reaktionen fra mennesker, når de for første gang i deres liv læser i den mosaiske ceremoniallov, forbløffelse over de mange regler og forordninger om ofre og renselse. Hvor kompliceret – det må have været virkelig vanskeligt at efterleve dem! Ja, antallet af ofre og foreskrevne renselsesriter i vort afsnit i dag er virkelig slående. Brug denne iagttagelse til at slå hovedpointen fast: Se hvor langt Gud gik for konstant at minde mennesker om deres behov for forsoning!

OVERSIGT

I sidste studie så vi, at alle kommer til kort over for Guds hellige lov, og vi blev mindet om, hvor langt mennesket er fra at behage Gud. I dag vil vi få en dybere indsigt i Guds frelsesplan. Vi vil se nærmere på temaet offer, sådan som det blev introduceret i Abrahams historie. Men denne gang vil vi især se på, hvordan Gud bruger offeret for at frelse mennesket.

16,1-10

Forklar kort, hvad der skete med Arons to sønner (3 Mos 10,1-3). Deres historie viser os endnu en gang, at Gud er hellig, og at man ikke skal spøge med ham; han kræver dødsstraf for synd.

Forklar også i korthed, hvad det Allerhelligste er, og nævn forhænet (jf Hebr 9,1-8). Det Allerhelligste er endnu et udtryk, som man ikke rigtig forstår.

Gør opmærksom på, at Israels folk ikke kunne nærme sig det Allerhelligste bag forhænet, og at selv Aron kun kunne gå derind én gang om året – det krævede offer og rituel renselse. Gud lærte dem hermed på en meget malende måde, at de var forvist fra hans nærvær. Vejen til Paradiset var bevogtet af engle. Forholdet er brudt. Det er vigtigt for folk at forstå det med forhænet, for det vil blive aktuelt igen, når vi kommer til Jesu død på korset: Vejen ind i Guds nærvær er igen åben.

Dernæst er der det store antal forordninger om ofre og renselsesriter. I næste afsnit vil vi behandle det spørgsmål og forklare betydningen af disse ofre. I øjeblikket er det tilstrækkeligt at kombinere vores afsnit med, hvad du har gennemgået i de tidligere lektioner, nemlig at det offer, vi så i historien om Abraham og hans søn Isak, nu er en del af Guds lov for folket Israel.

Forklar termen offerlam tydeligt, eftersom det formidler det vigtige begreb, der hedder stedfortrædelse.

Der er et vigtigt forhold, som ikke omtales i dette kapitel, men som behøver at blive sagt: Ethvert dyr, som blev slagtet som offer, måtte være “lydefrit” (jf fx 3 Mos 4,3). Dette er vigtigt i studie 9, hvor vi skal se på Jesu guddommelighed. Hvis han havde været et syndigt menneske, ville hans offer ikke have hjulpet.

16,9-11

Synd omtales ofte som “urenhed”. Gør meget ud af at få en ret forståelse af synd! Hvori består denne urenhed? Påpeg hvor meget blod der skulle til, hvor komplicerede ceremonierne er – alt sammen for at forberede ypperstepræsten på at gå ind i det Allerhelligste denne ene gang om året.

På dette punkt bør du introducere betydningen af den ceremonielle lov. Ofre, hvor blod blev udgydt, og tvætninger er tydeligvis forbundet med vor synd og urenhed. Men den ceremonielle lov er ikke givet, for at mennesket kan blive af med sin synd og blive rensset! Man kunne spørge: Kan ofringen af et dyr fjerne min synd? Svaret er selvfølgelig: På ingen måde! Kan det, at jeg vasker mit legeme, gøre mig ren i Guds øjne? På ingen måde! Her kunne du citere Hebr 10,3-4 (helst udenad, uden at gå til dette sted), som sammenfatter, hvad vi vil sige her.

Men hvis ofringen af dyr ikke kan fjerne synd, så må Gud have en anden tanke med dem. Hvad er det? – Lad være med selv at pege på Kristus; lad folk selv drage den konklusion, at der må komme et fuldkomment, meget skønnere offer.

Hvis det er muligt, så få folk til at lære Hebr 10,3-4 udenad. Kort sagt er meningen med disse ofre denne: For det første skal de regelmæssigt minde mennesket om dets synd og urenhed. Og for det andet er de som en skygge af det fuldkomne offer, som stadig ikke er kommet; det skulle i sandhed rense fra synd (Hebr 10,1).

Hvad angår tvætninger, kan du omtale “wudua” før den muslimske bøn. Denne er en daglig påmindelse om menneskets urenhed. Desuden er der den islamiske tvætning, som er vigtigere, fordi det er en afvaskning af hele kroppen. Selvfølgelig kan disse vaskninger aldrig gøre et syndigt menneske rede til at nærme sig en hellig Gud; de kan kun give ham en forståelse af sit eget behov for renselse.

16,20-28

Du må sikre dig, at alle forstår, hvad der sker. Genfortæl historien i almindeligt dagligsprog. At bekende de specifikke synder er vigtigt. “Bukken skal bære alle deres synder ud i ødemarken.” Den vigtige pointe er her, at en gedebuk ikke kan bære et helt folks synd. Derfor må Gud pege på en anden mening: At vente på den, der skal komme og som i sandhed vil være i stand til at bære verdens synd.

Der er to gedebukke: Én bliver ofret (blodet dækker synden), én bliver sendt væk (synder bliver borttaget).

Igen tales der flere gange om at “vaske” og “bade”.

16,29-34

Dette afsnit bringer ikke meget nyt, men kan tjene som et resumé.

Forklar termen “forsoning” (forekommer adskillige gange). Vær meget påpasselig her. Ordet “forsoning” bruges hyppigt i Tredje Mosebog og i dette kapitel, men det taler altid om et offer bragt for os og vore synder – det er ikke en bodshandling, som vi udfører for vore synder. Vær omhyggelig med at forklare dette, ellers vil man måske få den modsatte forståelse af, hvad du ønsker at kommunikere! Koranen bruger ikke ordet “takfir” om forsoning, men “kifara”. “Kifara” betyder hver gang at gøre det forbrudte godt igen ved at give til de fattige. I *hadith* nævnes faste også som en middel til forsoning (sura 5,45.89.95 Hadith Sahih Bukhari 3,158).

Vers at lære udenad

Hebr 9,22 og 10,4.

Studie 6

David

En mand efter Guds hjerte

Skriften: Salme 51

Studiet

INTRODUKTION

I Guds frelseshistoriske tidslinje tjener dette studie som et bindeled mellem Moses og den mosaiske lov på den ene side og profeterne på den anden side. Det er det eneste, som fokuserer på én af kongerne, og det eneste med en poetisk tekst som basis.

Dette studie introducerer ikke meget nyt om Guds frelsesplan. Derfor kan du udelade det, hvis materialet som helhed forekommer at være for meget for den, du studerer sammen med. I ville dog gå glip af adskillige aspekter: I "frelshistorien" ville det være nødvendigt at foretage et enormt spring fra Moses til Esajas; I ville fuldstændig gå glip af David, som er velkendt af muslimerne som en profet; og I ville miste en stor mulighed for at berede menneskers hjerte til at modtage Kristus.

Det følgende har to overordnede mål: For det første at opsummere og uddybe, hvad der er blevet sagt indtil nu: syndens alvor og karakter – mennesket er fra fødslen syndigt, vor natur er syndig, synden besmitter os fuldstændig og ødelægger vort forhold til Gud.

For det andet: Ved at se på Davids karakter kan man forberede sig på en ret reaktion på de gode nyheder. Sand omvendelse ("Omvend jer, for Himmeriget er kommet nær!"), hvilket fører til glæde og forkyndelse af de gode nyheder. Dette er meget vigtigt, fordi vi for det meste i vore studier har fokuseret på alt, hvad Gud gør for at genoprette menneskets forhold til ham. Men hvad betyder det for os? Hvad gør vi med denne information? Hvad er vor reaktion?

Du vil måske her give en kort indledning til Salmerne (El-mazamir på kristent arabisk, el-zabur på muslimsk arabisk).

OVERSIGT

I sidste studier lærte vi om den sande betydning af den store forsoningsdag, sådan som den var blevet påbudt Israels børn af Gud, mens de stadig vandrede om i ørkenen.

Historielinjen, som fører op til David, er kort fortalt: Israeliternes indvandring i det forjættede land, kaos i dommertiden, folket beder om en konge, Saul og derefter David.

David kaldes "en mand efter Guds hjerte" (1 Sam 13,14 og ApG 13,22). Hvorfor? Hvis vi ønsker at leve et liv, som er Gud velbehageligt, må vi vide hvorfor?

For resten. Her taler Skriften igen billedligt/metaforisk. Gud har naturligvis ikke et hjerte i menneskelig forstand.

I dag vil vi læse en af Davids salmer. Disse salmer er bønner og sange af en mand, som ikke havde noget højere ønske end et levende forhold til den ene og eneste Gud.

Salmens overskrift

Du kan enten ignorere de første to vers eller kort forklare, at der var en profet, som engang konfronterede David på grund af en synd. Eller du kan fortælle historien om David og Batseba (2 Sam 11) forholdsvis detaljeret. Hvis du gør det, vil du kraftigt udfordre den almindelige antagelse, at alle profeter var uden synd – især fordi det, David gjorde her, var virkelig ondt, selv i en almindelig muslims forståelse af synd. Historien vil muligvis chokere din ven. Men med denne historie i baggrunden vil en af de ting, vi gerne vil slå fast i dette studie, blive meget klar; nemlig hvad det vil sige at være “en mand efter Guds hjerte”.

3-5

I disse første vers få vi et billede af en mand, som er meget bevidst om sin synd. Hverken her eller i de følgende vers henviser David til noget, han kan tilbyde eller ønsker at gøre for at behage Gud. Han sætter sit håb alene til Guds nåde. Du kan evt. påpege de forskellige termer, han bruger for at beskrive synden i dens forskellige aspekter, fx overtrædelser, urenhed, skyld.

6-7

Her er der to vigtige aspekter af synden: For det første: synden er i sit væsen altid synd imod Gud selv. Dette er en god anledning til at sige noget om sand anger: Der er en “anger”, der siger: “Jeg ville ønske, jeg ikke havde gjort det”. I virkeligheden drejer det sig om et menneske, som indser, at han har skadet sig selv med, hvad han gjorde. Mange mennesker mener fejlagtigt, at dette er anger. Men sand anger er noget andet. Den siger: “Jeg har syndet mod Gud og mennesker!” David var en mand af sand anger.

For det andet: synden er en del af vor natur, vi blev født i den. David siger det meget stærkt: “I skyld har jeg været, fra jeg blev født, i synd, fra min mor undfangede mig.” Derfor er synden ikke blot, hvad vi gør. Det forholder sig snarere sådan, at de onde ting, vi gør, er et *resultat* af vor syndige natur.

8-11

Vers 8 minder os om, hvad vi allerede har set i flere studier: at Gud ikke blot er interesseret i menneskets ydre adfærd, men også – og i virkeligheden først og fremmest – i menneskets hjerte. Skriften bruger et stærkt ord hed: Du *elsker*. . . Hvad Gud ønsker og altid har ønsket er renhed, som udspringer af det indre.

Vers 9 viser et andet aspekt af det menneske, som behager Gud. De billeder, David bruger – “vask mig hvidere end sne” – viser, at han ønsker intet mindre end total renhed. Han ved, at han er skabt til det. Han er ikke tilfreds med, at det ser nogen lunde ud med ham, at han for det meste er ren. Men igen ser vi, at han ikke stoler på, at noget andet end Guds nåde kan rense ham.

“Isop” er en henvisning til moseloven. Isop blev brugt til at stænke vand eller blod på mennesker eller ting med henblik på at rense dem (3 Mos 14,4. 4 Mos 19,18).

12-15

Fokusér på v. 12; dette er en god forberedelse til Det Nye Testaments forkyndelse af vort behov for at blive født på ny. David taler om, at Gud skal skabe noget nyt. Det er nødvendigt, at Gud skaber et helt nyt hjerte og en ny ånd i os. Hvad vi har brug for, er intet mindre end en ny skabelse.

Vers 13 giver os endnu et blik ind i Davids hjerte. Ud fra en forståelse af det liv, han var bestemt til fra sin skabers hånd (jf studie 1), er det hans dybe ønske at være i Guds nærvær og at have Gud og hans hellige ånd i sig. Vi er skabt til at leve i Guds nærvær!

Når I taler om v. 12, er det vigtigt, at du er omhyggelig med at forklare termen “frelse”. Det er et stærkt ord her – det forudsætter, at ens liv er i fare. Og det er nødvendigt for senere at kunne forstå det gode budskab om frelsen i Jesus Kristus. Eftersom den kristne arabiske term ikke rigtig forstås af muslimer på denne måde, må der bruges adskillige andre arabiske ord for frelse i dets sted (“inqaz” eller “nigah”) for at male et billede af den tanke, vi taler om her.

Vers 15: Glæden over frelsen fører til dens forkyndelse. Mission udspringer af taknemmelighed og glæde, ikke af pligt.

16-17

“Min frelses Gud” – endnu en gang bruges termen frelse, som vi talte om i v. 12. Senere tales der om at “juble over” eller synge om Guds retfærdighed. Guds frelse fører til glæde, sang og musik. For de fleste sunni-muslimer er tanken om at synge til Guds ære en helt igennem fremmed tanke. Alle Islams fire store lovskoler vender sig mere eller mindre endog imod det at lytte til musik. Selv om der specielt blandt sufierne er en hel del sang, hovedsagelig til Muhammeds og Husseins pris, er dette i islamisk sprogbrug aldrig blevet kaldet sang. Her er der en mulighed for at opmuntre din muslimske ven, som måske en dag kommer til tro, til at give udtryk for sin taknemmelighed mod Gud i sange, som er meningsfulde for ham.

18-21

Hvordan kan på baggrund af det sidste studie forstå v. 18? Hvorfor har Gud ikke behag i de brændofre, som han selv har påbudt? Dette viser, hvad vi allerede så i studie 5: Ofrene er ikke i sig selv det, Gud ønsker. De er en konstant påmindelse om menneskets behov for frelse.

Gud søger i mennesket “en sønderbrudt ånd” og “et sønderknust hjerte”. Her er der tale om sand anger, hvilket er den rette reaktion, når man indser alvoren af sin synd. Det er grunden til, at det blev sagt om David, at han var en mand efter Guds hjerte. Det var ikke fordi han var fejlfri, for det var han ikke, men fordi han havde et ydmygt hjerte. Når han syndede, vendte han sig straks til Gud, bekendte sin synd uden at forsøge på at undskylde sig.

Vers at lære udenad

SI 51,19

Materiale

KORANENS VERSION

David omtales flere gange i Koranen. Hans sejr over Goliat fortælleres (2,249-251). Det siges om ham i sura 38,17: “han vendte sig altid i anger (mod Allah).” Salmerne omtales i 3,184; 4,163; 17,55; 21,105; 35,25. I sura 21,105 har vi det eneste direkte bibelske citat i Koranen, SI 37,29.

Studie 7

Esajas

Den forjættede Frelser

Skriften: Es 52,13-53,12

Studiet

INTRODUKTION

Med dette studie forlader vi på en måde vores “fælles grund”; for Adam og Eva, Noa, Abraham, Josef, Moses og David er velkendte personer i den islamiske tradition. Med Esajas og andre af de senere profeter introducerer vi imidlertid nye navne for vore muslimske venner (ganske vist nævnes Esajas og en række andre profeter i den islamiske tradition, men de færreste muslimer vil have hørt om dem). Vær opmærksom på dette og forklar lidt om deres tid og deres rolle i den bibelske historie.

Dette studie er meget vigtigt med henblik på at forberede folk på Messias' komme. Det er den hidtil klareste åbenbaring af hans væsen og person. Hovedsagen er her, at den forjættede Messias og hans rige er totalt forskellige i karakter fra, hvad mennesker ville forvente. Ikke verdslig styrke, men svaghed, ikke politisk sejr, men offer. Her ligger en af de største anstødsstene for, at muslimer (og alle andre mennesker, for den sags skyld) kan forstå Kristi liv.

OVERSIGT

I sidste studie hørte vi om David – en konge, “en mand efter Guds hjerte”. De fleste af de efterfølgende konger i Israel fulgte ikke i hans fodspor. De levede i grov synd, mange dyrkede afguder og forledte Israels børn til at følge deres eksempel.

Introducér profeterne og deres rolle på denne tid: at advare Israels syndige folk om konsekvenserne af deres synd, og igen og igen profeterede de om en frelser, der skulle komme fra Davids efterkommere.

Løftet om en kommende frelser bliver mere og mere konkret. For Abraham var Guds løfte temmelig generelt, nemlig at alle folk på jorden skulle velsignes ved hans efterkommere. På Moses' tid så vi mere specifikke skygger af en sand frelse, et fuldkomment offer, som endnu ikke var kommet. Nu får vi flere og flere detaljer om en frelser, og Guds løfter bliver meget specifikke.

Es 7,14: han vil blive født af en ung kvinde

Jer 23,5-6: Han skal fremstå af Davids slægt

Mika 5,1: Han skal fødes i Betlehem

Sl 16,10: Han skal dø, men ikke blive i graven

Dan 9,25-26: Der skal komme en “Messias”, “en salvet fyrste”

Det er vigtigt at forklare betydningen af ordet Messias, nemlig at salve fx en konge med olie på hovedet som et synligt tegn på Guds udvælgelse. Det var noget, man gjorde med konger, profeter og præster. Dette burde være første gang, du bruger navnet Kristus i jeres studier! Hvis du ønsker det, kan du endog vente med dette sidste citat fra Daniel, indtil I er færdige med Es 53.

Gå derefter til det skriftafsnit, som vi skal fokusere på i dette studie. Sig at det drejer sig om den forjættede frelser, Messias. Titlen Messias optræder imidlertid ikke i vor tekst. Husk på, at du ved, at Es 53 taler om Jesus, det gør dine venner ikke.

Es 52,13-15: Herrens tjener – en stor overraskelse

Påpeg den kraftige kontrast mellem v. 13 og 14: Han er højt ophøjet sammen med Gud, men på jorden ser han slet ikke sådan ud. Han er en stor overraskelse, fuldstændig forskellig fra, hvad mennesker forventer. Hans styrke og kraft er absolut ikke i overensstemmelse med de standarder, vi er vant til. Lad folk fornemme det overraskende ved Guds plan, hvor ydmyg Messias skulle være.

“For det, de ikke har fået fortalt, ser de, og det, de ikke har hørt, indser de.” Forklar Messias’ komme som en gåde, en hemmelighed, endnu ikke var fuldt ud åbenbaret for folk på den tid (jf. Rom 16,25, Kol 1,26).

Es 53,1-3: Hans ydmyge ydre

Hvem troede på det, vi hørte? Det kræver guddommelig åbenbaring at forstå, at Guds arm (et billede på magt) åbenbares i en svag og lidende tjener. Hvad var det, der blev åbenbaret, hvad var det, der skød op? “Herrens arm” – den kommende Messias kaldes “Herrens arm”.

Gennemgå de forskellige beskrivelser: ingen skønhed, ingen accept, en smerternes mand, kendt med lidelse.

53,4-9: Hans soningsoffer

På flere forskellige måder beskrives samme sag; det forsonende offer. Det taler ikke blot om vores synd, men også om vore sorger, svagheder, osv. Referér til Abraham og Isak (1 Mos 22) og 3 Mos 16. Princippet er det samme.

“Vi flakkede alle om som får.” Understreg at ethvert menneske, uden undtagelse, er syndigt (hvis du vil, kan du påpege, at profeten inkluderer sig selv blandt dem, der er faret vild). Får, der er faret vild, er et billede på synden; dvs. vi lever fjernt fra Gud og ikke i overensstemmelse med Guds oprindelige skabelsesplan, vi er gået andre veje. Referér til 1 Mos 2-3, og mind om, at mennesket blev skabt til fuldkomment fællesskab med Gud i Edens have.

“Som et lam, der føres til slagting. . . åbnede han ikke sin mund.” Du får brug for disse billeder senere, når du introducerer Jesus som Guds lam (studie 7), og når du beskriver retssagen mod Jesus (studie 8). Får er stumme, inden de slagtes, fordi de ikke forstår, hvad der foregår. Jesus var tavs, selv om han vidste, hvad der skulle ske.

Vers 9: Messias vil være ren, ligesom ethvert lam, som udvælges til offer, må være uden fejl.

53,10-12: Det er alt sammen Guds plan

Forklar at dette alt sammen er Guds frelsesplan. Det måtte alt sammen ske

Det følgende er som et resumé: Offerdød, forsoning, forbøn er alt sammen i disse vers. Her har du mulighed for at tale om skyldoffer. Dette specielle udtryk forekommer en række gange i Tredje Mosebog.

Vers 11: Opstandelsen forudsiges.

Vers at lære udenad

Es 53,5-6

Studie 8

Jesus

Hvem er han?

Skriften: Luk 1,26-38; 2,1-40

Studiet

INTRODUKTION

På dette tidspunkt må du forklare nogle grundlæggende ting om Det Nye Testamente. Noget, som vil optage en muslim meget, er det forhold, at der foreligger fire evangelier. For dem er det endnu et bevis på, at Det Nye Testamente er forfalsket. Hvis du støder på sådanne spørgsmål, er her nogle tanker for, hvordan man kan introducere denne del af Skriften.

Vi mener, at det er meget vigtigt at betone, at der kun er og altid kun vil være ét evangelium. Du kan forklare, at “el-ingeel” kommer af et græsk ord, som betyder “godt nyt”, og at det refererer til budskabet, det glædelige budskab, som blev givet Jesus. Han blev sendt for at bringe disse gode nyheder til mennesket. In denne forstand refererer *al-ingeel* ikke til en bog, men til budskabet om Kristus. Jesus efterlod os ikke selv nogen skriftlig åbenbaring. Derimod udpegede han apostle, som ledet og inspireret af Guds ånd, nedskrev disse gode nyheder. Hvad de nedskrev, er *al-ingeel* i dets skriftlige form, som vi holder i vore hænder i dag.

Derfor skal man ikke lade sig narre, når man hører mennesker tale om forskellige evangelier. I sin visdom har Gud brugt flere personer til at formidle Guds ene evangelium, som blev forkyndt af Jesus til os. Når vi fx taler om Lukasevangeliet, mener vi ikke, at det er Lukas’ evangelium, men det er evangeliet, sådan som Lukas nedskrev det. Der er kun ét *ingeel*, ét evangelium, ét budskab givet af Gud til menneskeheden gennem Jesus. Men der er flere apostle udpeget af Gud til at nedskrive dette ene budskab, for at vi kunne modtage et fuldt og helt billede af Guds budskab gennem Jesus.

Ved afslutningen af dette studie ville det også være godt at forklare forholdet mellem Det Gamle og Det Nye Testamente: profeti, forberedelse, bebudelse – opfyldelse, fuld åbenbaring.

Alt afhængigt af hvem du studerer Bibelen med, kan du også vælge Joh 1,1-51 til dette første studie af, hvem Jesus er. Men Lukas er mindre “filosofisk”, og måske bliver du ikke på samme måde tvunget til at beskæftige dig med spørgsmålet om Jesu guddommelighed. Den ekstreme fattigdom, Jesus blev født i, fremgår klart, og Lukas medtager meget mere af historien om Jesu fødsel.

Bruger du Lukas, går du på den anden side glip af nogle oplagte muligheder for at forbinde Kristi komme med de gammeltestamentlige studier, vi netop har foretaget: Jesus er Guds ord (studie 1), Guds lam (studie 3 + 6). Hvis du bruger Lukas, bør du afgjort inkludere Joh 1,29 til sidst.

OVERSIGT

I sidste studie hørte vi om profeterne i kongetiden. Med dette studie springer vi ca. 700 år frem. Hvad skete der i de mellemliggende år?

Israels børn lyttede ikke til profeternes advarsler. Derfor sendte Gud en hedensk konge til at ødelægge Jerusalem og føre folket i fangenskab. Efter 70 år vendte de tilbage og

genopbyggede deres by. I mange år derefter sendte Gud ikke nogen profet til at forkynde Guds ord. Vi kalder disse år "de tavse år". Men i al den tid ventede de af Israels børn, som frygtede Gud, tålmodigt og ivrigt på den lovede Messias.

Luk 1,26-38

At Maria var jomfru er en kendsgerning, muslimer er fortrolige med. Du kan evt. henvise til Es 7,14. Jesus blev kaldt "Davids søn". Forklar at den forjættede Frelser skulle være en efterkommer af David, og at han skulle herske til evig tid.

Forklar at selv om folk ventede en jordisk, politisk konge-frelser, fremgår det klart af Skriften, at Messias' herredømme skulle være af en helt anden art ("der skal ikke være ende på hans rige" kan kun pege på et himmelsk rige).

"Den Højstes søn", "Guds søn": Bibelen forbinder her det, at Jesus kaldes "Guds søn" med jomfrufødslen. Det er nødvendigt at forklare noget her; ellers vil denne messianske titel let kunne misforstås af din muslimske ven på den måde, han er vant til at fortolke det: at Gud havde sex med Maria. Denne misforståelse må du for enhver pris undgå!

Det er en almindelig kristen opfattelse, at titlen "Guds søn" kraftigt understreger Jesu guddommelighed. Modsat denne opfattelse viser en omhyggelig undersøgelse af Skriften (2 Sam 7,12-16 og Sl 2,7ff), at denne titel refererer til den forjættede konge, Messias. Den udtrykker et helt unikt forhold til Gud. I virkeligheden er "Menneskesønnen" den titel, som hævder denne Messias' guddommelighed (Dan 7,13f).

Helligånden: Her er yderligere nogle muligheder for misforståelser. Efter islamisk opfattelse er englen Gabriel, som netop har været omtalt i v. 26, den Helligånd, der formidlede Koranen til Muhammed. Hvis dette er et problem, må du forklare den bibelske forståelse af Helligånden meget kort (Guds ånd, ikke en engel).

Elisabeth: Eftersom vi ikke læste helt fra begyndelsen af kapitlet, mangler baggrunden: Elisabeth er Zakarias' hustru, som er gravid med Johannes Døber. I kristen arabisk tradition kaldes han *Yohanna el Muamadan*, i islamisk tradition *Yahia ibn Zakareya*.

Luk 2,1-7

Her går to gammeltestamentlige profetier i opfyldelse. Messias skulle fødes i Betlehem (jf. Mika 5,1; sandsynligvis læste du det vers sammen med din ven i løbet af studie 6), og han skulle komme af Davids slægt (jf. Jer 23,5-6; også omtalt i studie 69). Nævn at Betlehem var Davids hjemby.

Gør opmærksom på Josefs vanskelige situation: De havde den skrevne kontrakt, var officielt gift, men havde ikke fuldbyrdet ægteskabet. Hvordan kunne han forstå Marias graviditet? Du kan henvise til Matt 1,18-20 som forklaring på hans reaktion.

2,8-14

Når I læser disse vers, må du betone, at vi her hører fantastisk *gode nyheder*! Dette er endnu en profet, som kommer for at advare os om dommedag, det er en, som kommer for at forkynde virkelig gode nyheder.

Som allerede nævnt i studie 6, må I gøre holdt ved termen Frelser. Denne (sammen med *khalassa* og verbet *yukhallas*) er et nøglebegreb i det arabiske Det Nye Testamente, men for muslimer er der andre arabiske termer, som kommunikerer Skriftens opfattelse af frelse på en meget stærkere måde. Du kan bruge *munqiz* og *munahi* til at forklare tanken om en frelser.

“Han er Kristus, Herren”: Mind om, at Messias ikke blot er en hvilken som helst titel, men en der tydeligt kommunikerer betydningen “den der er forjættet, Frelseren”.

2,15-20

Her kan du helt fra begyndelsen fremme den holdning, at de gode nyheder skal deles med andre. Da hyrderne først havde set Jesus, kunne de ikke tie. De måtte udbrede ordet, og de priste Gud. (Begge dele var tydeligvis noget, de gjorde spontant, for deres hjerter flød over; det var ikke, fordi de følte det som en religiøs pligt.)

2,31-32

Der var en stor forventning i Israels folk på den tid, for de kendte Torahen. Vær igen omhyggelig med at forklare termen frelse. Det fremgår også meget tydeligt af disse ord, at Jesus kom for at frelse alle folk – ikke blot jøderne, som nogle af vore venner siger.

2,33-40

Simon profeterer allerede her, at der vil blive modstand. Igen er det tydeligt, at mennesker venter. På hvad? På den forsoning, der skulle komme. Ordet forsoning bringer os tilbage til Det Gamle Testamente: 1 Mos 22 og forsoningsofferet, som Koranen siger, 3 Mos 16 (v. 8 og 10), Es 53 (selv om ordet ikke forekommer dér).

Et andet sted i evangeliet hører vi om Johannes Døbers tjeneste. Før Jesus var påbegyndt sin offentlige tjeneste, kom han en dag til det sted, hvor Johannes prædikede. Da denne så Jesus, sagde han disse ord om ham: “Se, dér er Guds lam, som tager verdens synd bort” (Joh 1,29). Vi valgte Lukasevangeliet til dette studie, men vi kan ikke komme uden om dette vers om Guds lam. Lad folk lære det udenad.

Som opsamling: Hvem er Jesus? Den forjættede Frelser, ham som stedfortrædende ville tage vor synd på sig, ham som Det Gamle Testamente konstant taler om.

Efter mødet med Johannes Døber, begyndte Jesus sin offentlige tjeneste. Hvis du vil, kan du på sted citere Luk 4,18-19. Fortæl om Jesu tjeneste, hvordan han prædikede evangeliet om Riget, helbredte alle sygdomme og uddrev dæmoner.

Vers at lære udenad

Joh 1,29

Materiale

KORANENS VERSION

Maria fødes ind i familien Imran. Hendes mor bringer hende som et offer til Herren. Allah giver Zakarias som værge for hende. Allah sender hende vedvarende mad i helligdommen (19.35-37).

Engle kommer til Maria og taler om hendes barn, Jesus, der skulle tale til menneskeheden i sin krybbe og i sin manddom (19,45-47)

Hun spørger, hvordan dette kan ske, eftersom hun ikke har rørt ved en mand. Allah valgte hende og gjorde hende ren og foretrak hende frem for alle skabte kvinder (3,42-27).

“Og Maria, datter af Imran, hvis legeme var kysk, hvorfor vi blæste noget af vor ånd ind i hende. Og hun satte sin lid til sin Herres ord og hans skrifter, og hun var blandt de lydige ” (66,12).

Maria isolerede sig fra sit folk, og Allah sendte sin ånd i form af en mand. Han fortalte hende, at han ville give hende “en fejlfri søn”. Hun betvivler dette, da ingen mand har rørt ved hende. Hun undfanger. Da vernerne kommer over hende, drives hun ud til en palmetræsstamme. Der bliver der sørget for dadler og vand til hende. Hun vender tilbage, og folk beskylder hende for at være en skøge. Hun peger på spædbarnet Jesus, som taler: “Se, jeg er Allahs slave. Han har givet mig Skriften og har udpeget mig som profet og har gjort mig velsignet overalt og har pålagt mig bøn og almissegivning, så længe jeg lever. . . Fred være over den dag, jeg blev født, og den dag, jeg dør, og den dag, jeg skal opvækkes levende!” (19,16-33; 3.42-47)

Jesus som budbringer til Israels børn (3,49)

“ . . . O Israels børn! Se, jeg er Allahs sendebud til jer, som bekræfter det, som blev åbenbaret før mig i Torahen, og som bringer godt nyt om et sendebud, som kommer efter mig, hvis navn er den Højlovede” (61,6).

Studie 9

Jesus

Hans stedfortrædende død på korset, hans opstandelse

Skriften: Luk 22,63-24,49

Studiet

INTRODUKTION

Dette er virkelig meget at læse, men jeg ved ikke, hvad jeg skulle udelade. Måske kan du læse dele af det og genfortælle andet. Du kan for eksempel lade være med at læse om rettergangen for Pilatus og afsnittet om disciplene på vej til Emmaus og nøjes med at gengive disse afsnit med egne ord. Du kan også øve dig på oplæsningen af dette afsnit og læse det med megen indlevelse, endog følelse, og så skære ned på din egen kommentar og undervisning. Ordet er i sig selv overordentlig klart!

OVERSIGT

I sidste studie hørte vi om Jesu fødsel, og om hvem han er: den forjættede Frelser, Guds lam. Og vi fik et første indtryk af hans tjeneste. Han løb meget snart ind i problemer med de religiøse ledere i Israel. De var jaloux over hans popularitet og bange for, at han ville overtage deres position som religiøse ledere. Desuden afslørede hans undervisning deres religiøsitet, som i det ydre kunne virke imponerende, men indvendig var hul.

Tidligt lagde disse religiøse ledere planer om at slå ham ihjel. Og ved flere lejligheder forberedte Jesus selv sine disciple på, at han skulle lide, blive slået ihjel og oprejst igen. Citér Matt 16,21.

Fortæl kort om de begivenheder, der førte op til det afsnit, vi læser i dette studie.

22,63-71 Forhøret for Det store Råd

Påpeg at de religiøse lederes spørgsmål konstant kredser om det samme: *Hvem er denne Jesus?* Gør også opmærksom på, at termene "Messias" ("Kristus") og "Guds søn" i v. 67 og 70 synes at blive brugt parallelt.

I v. 69 fremsætter Jesus en forbløffende påstand: Han siger, at han skal sidde sammen med Gud på tronen, dvs. herske over og dømme jorden. Jeg tror, det vil være en god idé at lade folk føle vægten af disse ord. Men lad være med at komme ind i en diskussion af spørgsmålet om treenigheden på dette sted. Det vil føre væk fra hovedsagen i dette studie.

Jøderne ønskede at slå ham ihjel, fordi han hævdede, at han var Messias, Guds søn. Især det sidste gjorde dem rasende – på en måde ligner deres reaktion mange muslimers reaktion i dag. Det var spørgsmålet, om Jesus var, om hans identitet, der bragte ham til korset og som for os er et spørgsmål om liv og død: "Derfor sagde jeg til jer: I skal dø i jeres synder. For hvis I ikke tror, at jeg er den, jeg er, skal I dø i jeres synder." (Joh 8,24).

23,1-25 Forhøret for Pilatus og Herodes

Forklar kort den politiske situation i Israel på den tid: Hvordan romerne kontrollerede hele Mellemøsten, og hvor meget jøderne hadede deres herredømme. Man kan sammenligne det med Egypten som et britisk protektorat før 1952.

Over for de romerske magthavere fordrejer de religiøse ledere deres anklager mod Jesus, så de bliver politiske. At sige at Jesus modsatte sig, at man betalte skat til kejseren, er en lodret løgn (jf Luk 20,24-25), og at nævne, at Jesus kaldte sig selv konge, er at spille på enhver magthavers frygt for at miste tronen.

Derefter følger scenen for Herodes. Jesus havde gjort utallige undere i løbet af sin tjeneste; han havde hjulpet mange mennesker i fysisk nød, og mange havde lovprist Gud og var begyndt at tro på ham. Men foran Herodes, som af ren nysgerrighed ønskede at se et under, nægter Jesus at sige så meget som et ord.

Mind dine venner om Es 53,7, som vi læste i løbet af studie 7. Hvad vi læste dengang er en direkte opfyldelse af denne profeti. Jesus kæmper ikke mod sine anklagere, og han er tavs. I studie 7 beskæftigede vi os med Guds riges karakter og principper, og med hvor helt igennem mærkelige de er, hvordan de på mange måder strider mod de principper, som råder på jorden.

Den måde, hvorpå Jesus er skildret her, bryder med dine venners tankemønstre. Derfor må du give dig tid til at forklare.

23,26-43 Korsfæstelsen

Det er ikke nemt at forklare v. 28-32. Dvæl ikke ved det, men fokusér i stedet på andre dele. Vers 35-38: Igen drejer det sig om Jesu identitet. Er han Messias? Hvis ja, hvorfor da denne tilsyneladende svaghed? Det er tydeligt, at tilskuerne ikke havde nogen idé om, hvorfor dette måtte ske; de havde en fuldstændig forkert opfattelse af, hvordan Messias skulle være, selv om de havde skrifterne og profeterne.

Forbryderen ved Jesu side kom ind i Paradis, fordi han satte sin lid til Jesus. Her kan man præsentere evangeliet i en nøddeskal: Det, der åbner himmelens dør for os, er, at man erkender, at man absolut intet har at bringe Gud (hvilket er omvendelse), og at man sætter sin lid til Jesus alene: "Du er den eneste, der kan hjælpe mig!" Denne forbryder havde levet et ondt liv, og før han døde, havde han absolut ikke tid til at samle sig gode gerninger til at opveje de onde!

23,44-49 Jesu død

Denne del bør du dvæle lidt ved, især v. 45. Hvad der skete med forhænget (حجاب / ستار) i templet er et stærkt billede på de gode nyheder i Kristus Jesus! Mind din ven om betydningen af dette forhæng, som vi forklarede i studie 5, da vi læste 3 Mos 16. Vejen til det Allerhelligste, til Gud selv, er igen åben!

Og dette skete, nøjagtig da Jesus, det ultimative offer for vor synd, døde. På dette punkt bør du minde folk om de foregående studier, som fokuserede på offertanken: 1 Mos 22, 3 Mos 16, Es 52-53. Hvad vi har læst i disse vers er en opfyldelse af alle disse afsnit. Proklamér de gode nyheder om Jesu soningsoffer på korset!

23,50-24,12 Begravelse og opstandelse

I Josef (v. 51) har vi et eksempel på en from jøde, som trofast ventede på, at Guds rige skulle komme til syne.

Når I læser v. 7, synes jeg I bør opholde jer ved ordet "skulle". Hvad der skete på korset var noget, Gud havde bestemt måtte ske, fordi det helt fra begyndelsen var Guds plan, og han havde lovet det gennem mange profeters mund.

24,13-35 På vej til Emmaus

Her underviser Jesus selv stærkt om, hvad vi netop talte om i forbindelse med v. 7. Hvad der skete var altså i overensstemmelse med Guds vilje. På en måde var det, som Jesus gav sine disciple, nok noget i retning af, hvad vi har forsøgt med disse ni studier.

24,36-49 Jesus viser sig for sine disciple

"Fred være med jer" (v. 36): "el-salam elaykum".

I v. 44 læser vi igen, at alt dette måtte ske som en opfyldelse af de mange profetier. Du kan også her gentage noget af din forklaring om de forskellige dele af Bibelen.

"Omvendelse", "tilgivelse" (v. 47). Forklar så konkret som muligt, hvad disse ord betyder. Brug dette vers til at give en indbydelse til at tro på Jesus og følge ham:

På dette tidspunkt skulle meningen med og betydningen af Kristi død på korset og hans opstandelse være meget klar. Giv et sammendrag, idet du knytter forbindelsen til de tidligere studerede gammeltestamentlige afsnit. Hvad er en ret reaktion?

- *Nødvendigheden af omvendelse (Davids eksempel). Dødsdommen over vort liv ("den dag du spiser af det, skal du dø"). Den enorme pris, som måtte betales.*
- *Nødvendigheden af, at jeg personligt tilegner mig Kristi offer: Dette gælder mig, jeg tror, han døde for mig! Fra dig alene venter jeg min frelse!*
- *Glæden over at vide med absolut vished, at vi en dag skal være i Paradis ("i dag skal du være med mig i Paradis!")*
- *Giv indbydelsen til at følge Jesus!*

Vers at lære udenad

Rom 6,23; eller Rom 3,21-25a; dette er ganske vist meget, men en smuk sammenfatning af de studier, vi har haft.

Materiale

KORANENS VERSION:

"Fred være over mig den dag, jeg blev født, og den dag, jeg dør, og den dag, jeg skal opvækkes!" (19,33). "Og vi sagde 'Slå ham med noget af det.' Således bringer Allah de døde til live og viser jer sine varsler, så I kan forstå det." (Nogle kommentatorer mener, at dette sigter til Jesu Kristi martyrium.)

"Og fordi de siger: 'Vi ihjelslog Messias Jesus, Marias søn, Allahs sendebud. . .'" De slog ham ikke ihjel og korsfæstede ham ikke, men sådan forekom det dem; og se! de, der er uenige om det, er i

tvivl om det; de han ingen viden om det, men gætter kun; de slog ham visselig ikke ihjel. . .”
(4,156-157).

“Jeg talte kun det til dem, som du befalede mig at sige: Tilbed Allah, min Herre og jeres Herre. Jeg var et vidne for dem, mens jeg boede iblandt dem, og da du tog mig, var du vogteren over dem. Du er vidne over alle ting” (5,117).